

Handläggare
Isabel Evensen Landström
Telefon: 08-508 26 301
Barbro Edlund
Telefon: 08-508 28 103

Till
Trafiknämnden

Tertialrapport 2 2019 för trafiknämnden

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner tertialrapport 2 för 2019 och överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.
2. Trafiknämnden justerar ärendet omedelbart.
3. Trafiknämnden godkänner omslutningsförändringen om 11,5 mnkr inom driftbudgeten.
4. Trafiknämnden godkänner förslag till budgetjustering om totalt 2,4 mnkr, avseende trygghetsskapande åtgärder vid Judiska församlingen och förberedande arbeten för uppsättning av övervakningskameror.

Gunilla Glantz
Förvaltningschef

Philip Hall
Tf. Avdelningschef

Inga-Lill Hultin
Avdelningschef

Trafiknämnden

Box 8311
10420 STOCKHOLM
08-508 26 301
08-508 272 00
isabel.evensen.landstrom@stockholm.se
stockholm.se

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	5
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	5
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort	5
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	7
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet.....	14
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	17
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	18
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov	21
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet	24
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring	37
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	39
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	45
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser	46
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	48
Uppföljning av ekonomi	55
Uppföljning av driftbudget.....	55
Investeringar.....	62
Omslutningsförändringar.....	69
Budgetjusteringar	69
Analys av balansräkning	69
Övrigt	69

Bilagor

Bilaga 1: Budgetavräkning Aug T2 2019

Bilaga 2: Investeringar T2 2019

Bilaga 3: Beslutsläge stora projekt T2 2019

Bilaga 4: Planerade cykelfrämjande åtgärder T2 2019

Bilaga 5: Ansökan om medel för trygghetskapande åtgärder

Bilaga 6: Balansräkning Analys

Sammanfattande analys

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Stockholms offentliga rum ska vara trygga och attraktiva och det lokala utvecklingsarbetet drivs vidare, där kontoret i nära samverkan med stadsdelsförvaltningarna utför trygghetskapande åtgärder i stadens utemiljöer. Ur ett jämställdhetsperspektiv är det av särskild vikt att säkerställa att varken kvinnor eller män hämmas av upplevd otrygghet. En annan viktig aspekt är att säkerställa att utemiljön är tillgänglig och inkluderande för alla, oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsförmåga, sexuell läggning eller ålder. Under sommaren har konceptet Levande Stockholm drivits vidare med sommargångator och sommartorg runt om i staden, och arbetet med städning och renhållning fortsätter med förstärkta insatser. Genom en omorganisation har ett servicecenter bildats för att förbättra dialogen med stockholmarna, och appen Tyck till utvecklas. Genom att tillhandahålla platser för Stockholmsjobb och att anställa sommararbetande ungdomar bidrar kontoret även till att sänka trösklarna för människor till arbetsmarknaden.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Stadens infrastruktur ska främja effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet. För att klara detta investerar kontoret under perioden 2019-2022 1,5 miljarder kronor i åtgärder för att främja gång, cykel och kollektivtrafik och under våren har planeringen inför detta påbörjats. Utöver det utreds och genomförs löpande förbättringar för de kapacitetsstarka transportslagen, t.ex. 2 000 nya cykelparkeringsplatser, förstärkt parkeringsövervakning i cykelfält, breddningar av övergångsställen och framkomlighetsförbättrande åtgärder för stombussar. Dessutom utvecklas snöröjningen för stadens gångtrafikanter, arbetet med hastighetsplanerna fortsätter, arbetet med att främja publik laddinfrastruktur utvecklas och samordningen av trafikpåverkande arbeten förbättras för att minska trafikstörningarna. Det är även viktigt att framkomlighets- och driftsperspektiven tas om hand i ett tidigt skede av stadsutvecklingsprocessen.

För att Stockholms offentliga rum ska vara hållbara och erbjuda en god livsmiljö drivs satsningen på ett Grönare Stockholm vidare för stärkt gröninфраstruktur i ytterstaden, t.ex. genom en stor ny park på Vårbergstoppen. Arbetet med skyfalls- och dagvattenhantering utvecklas och åtgärder vidtas för att förbättra stockholmsluften, bl.a. förberedande av att införa miljözon klass II på Hornsgatan från den 15 januari 2020. Stockholm ska vara fossilbränslefritt senast 2040 och stadens egen organisation ska vara fossilbränslefri år 2030.

Stockholm ska ha Sveriges bästa företagsklimat år 2025 och under året ska företagens kontakter med kontoret underlättas ytterligare. Det ska vara lätt för företag att komma i kontakt med och få svar av trafikkontoret och dessa svar ska vara tillmötesgående, opartiska och effektiva.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Trafikkontoret ska ha en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser, där skattebetalarnas pengar används på ett effektivt och ansvarsfullt sätt. En lärande organisation är en ekonomiskt hållbar organisation och under 2019 utvecklas formerna för att systematiskt utvärdera effekterna av kontorets åtgärder och försök. Vidare medverkar kontoret i flera digitaliseringsprojekt, utvecklar upphandlingsformerna och projekthanteringen, förbättrar

uppföljningen av driftentreprenader genom en omorganisation och utvecklar investeringsplaneringen. Som ett led i detta arbete ska kontoret under hösten ta fram en handlingsplan för att säkra kvaliteten på underlagen för kommande genomförandebeslut för att säkerställa att nämnden får korrekta beslutsunderlag med väl underbyggda kalkyler.

Kontoret behöver även fortsätta att vara en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor som attraherar, utvecklar och behåller kompetenta medarbetare och chefer. Under 2019 drivs detta arbete vidare med fokus på att utveckla kontorets professionella kompetens, erfarenhetsåterföring och lärande.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

För att Stockholm ska vara en modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla behöver stadens offentliga rum vara trygga och attraktiva. Stadens gator ska vara levande platser där man vill vistas och stadsmiljön behöver fungera för alla medborgare alla dagar i veckan året om. För trafikkontorets del innebär det ett oavbrutet arbete med t.ex. renhållning, klottersanering och underhåll av stadens gator, broar och belysning. Målsättningen är att ingen i Stockholm ska få sin frihet begränsad av en känsla av otrygghet och alla ska känna sig välkomna och inkluderade, såväl kvinnor som män och oavsett funktionsförmåga. Viktiga fokusområden för året är att fortsätta konceptet Levande Stockholm och att genomföra trygghetskapande åtgärder i nära samverkan med stadsdelsförvaltningarna.

Att stockholmarna arbetar och är självförsörjande är en förutsättning för stadens välbefinnande och för att människor ska kunna leva trygga och självständiga liv med möjligheter att förverkliga sina drömmar. Kontoret arbetar därför tillsammans med främst arbetsmarknadsförvaltningen för att sänka trösklarna till arbete, särskilt för grupper som idag står långt ifrån arbetsmarknaden.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

 Uppfylls helt

Analys

I Stockholm ska alla människor ges förutsättningar att kunna försörja sig själva och trafikkontoret har i egenskap av en kommunal förvaltning en viktig samhällslig uppgift i att medverka till att sänka trösklarna till arbete för grupper som står långt från arbetsmarknaden. Kontoret erbjuder därför i nära samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen så kallade Stockholmsjobb, bl.a. med uppgift att plockstäda, felanmäla och åtgärda andra brister i stadsmiljön. Dessutom innehåller allt fler av kontorets driftsavtal krav på att entreprenörer anställer personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Under sommaren anställde kontoret dessutom drygt trehundra feriearbetande ungdomar som gavs ett första steg in på arbetsmarknaden, samtidigt som de utförde meningsfulla och viktiga arbetsuppgifter för att

hålla stadens offentliga rum rena och attraktiva.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	23 st	12 st	11 st	41 st	75 st	75 st	1 050 st	Tertial 2 2019
Analys								
Utfallet i tertialrapport 2 består av de aspiranter som fått Stockholmsjobb som Stockholmsvärdar i ytterstaden. I samband med verksamhetsberättelsen återkommer kontoret med ett utfall som även inkluderar Cityvärdar.								
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	306			403	306	300 st	9 000 st	Tertial 2 2019
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	23			100	75	75 st	1 050 st	Tertial 2 2019
Analys								
Utfallet i tertialrapport 2 består av de platser som har tillhandahållits för Stockholmsjobb som Stockholmsvärdar i ytterstaden. I samband med verksamhetsberättelsen återkommer kontoret med ett utfall som även inkluderar Cityvärdar.								
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	0			1	1	1	Tas fram av nämnden	Tertial 2 2019
  Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	306 st	162 st	144 st	403 st	306	300 st	9 000 st	Tertial 2 2019

Nämndmål:

Trafikkontoret underlättar för människor att komma in på arbetsmarknaden

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- 75 platser för Stockholmsjobb tillhandahålls.
- 300 sommararbetande ungdomar anställs.

Analys

Trafikkontoret tillhandahåller praktiktillfällen för Stockholmsjobb, bl.a. med uppgift att plockstäda runt om i staden, felanmäla och åtgärda brister i stadsmiljön. Om praktikperioden faller väl ut kan aspiranterna sedan erbjudas Stockholmsjobb. Det är arbetsmarknadsförvaltningen som rekryterar och, tillsammans med City i Samverkan, arbetsleder Stockholmsvärdarna, varför trafikkontorets bidrag är att tillhandahålla 75 praktikplatser, medan det är upp till arbetsmarknadsförvaltningen att fylla platserna. Hur många aspiranter som efter praktikperioden får Stockholmsjobb är således utanför kontorets kontroll.

I en del av kontorets driftsavtal ställs numera krav på att entreprenörer ska anställa personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Detta krav arbetas in i allt fler avtal i samband med kommande upphandlingar. Kontoret deltar också i arbetsmarknadsåtgärder i samarbete med

andra förvaltningar, t.ex. med arbetsmarknadsförvaltningens Lundaverkstad, som lagar och säljer vidare cyklar som kontoret omhändertagit.

Under sommaren anställdes 306 ungdomar inom kontorets verksamhet. I deras arbetsuppgifter ingick bland annat plockstädning av stadens utomhusmiljöer och ogräsrensning. Även andra årstider erbjuder kontoret ungdomar sysselsättning som timanställda operatörer på servicecenter under tider med hög belastning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 I samband med nya driftsavtal ställa krav på att entreprenörer anställer personer som står långt från arbetsmarknaden.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
Kontoret fortsätter att i samband med upphandling av nya driftsavtal ställa krav på att entreprenörer anställer personer som står långt från arbetsmarknaden.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

 Uppfylls helt

Analys

Trafikkontoret har huvudansvar för Stockholms utemiljö och för att stadens offentliga rum ska vara trygga, levande, framkomliga, tillgängliga och attraktiva. Detta säkerställs genom drift och underhåll av stadsmiljön, t.ex. att alla gator, vägar och broar städas och snöröjs, gatubelysningen fungerar, skräpkorgar töms, klotter saneras, skadedjur bekämpas, skyltar och vägmärken är tydliga, samt att stadens alla anläggningar, såsom broar och tunnlar, är i god kondition. Under året satsar kontoret extra medel på städning och klottersanering, samt förbättrar dialogen med stockholmarna, bl.a. genom att etablera ett servicecenter och att utveckla mobilappen Tyck till.

Kontoret fortsätter inom ramen för det lokala utvecklingsarbetet och arbetet med platssamverkan att i samarbete med stadsdelsförvaltningarna och stadsledningskontoret identifiera otrygga platser och genomföra åtgärder som ökar tryggheten. Dessa åtgärder är också positiva ur ett jämställdhetsperspektiv, då de ger kvinnor samma förutsättningar att röra sig i stadens offentliga rum som män, men utgör också exempel på god planering som gynnar alla grupper i samhället. En levande stad är en trygg stad och kontoret har ett övergripande ansvar att stärka det offentliga rummets roll som vistelseplats, t.ex. genom konceptet Levande Stockholm. I detta arbete är stadens strategi för offentliga rum vägledande.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk- och sårbarhetsanalys (RSA)						100 %	100 %	2019
   Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor				74 %		77 %	77 %	2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning				64 %		71 %	71 %	2019
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden				65 %		71 %	71 %	2019
  Stockholmarnas nöjdhet med snöröjning/sandning						45 %	Tas fram av nämnden	2019
  Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön						88 %	88 %	2019
  Uppfyllnadsgrad 24-timmarsgarantin avseende klotter	98 %			93 %	98 %	98 %	tas fram av nämnden	Tertial 2 2019
  Uppfyllnadsgrad 24-timmarsgarantin avseende papperskorgar	100 %				100 %	100 %	Tas fram av nämnden	Tertial 2 2019
  Uppfyllnadsgrad 24-timmarsgarantin avseende städning	100 %				100 %	100 %	Tas fram av nämnden	Tertial 2 2019
  Upplevd trafiksäkerhet för gående och cyklister				65 %		66 %	66 %	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Trafiknämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna till utveckling av Stockholms stadsmiljöer genom exempelvis brukaravtal för skötsel av parklekar eller stadsodling.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Kontoret har gjort en utredning som kommer att avrapporteras i slutet av året i form av ett tjänsteutlåtande eller i verksamhetsberättelsen.			
  Trafiknämnden ska utreda förutsättningarna att, utifrån gällande lagstiftning, möjliggöra att fastighetsägare mot självkostnad ska kunna inrymmas i stadens klottersanering.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Frågan utreds och planeras att redovisas för nämnden under hösten.			
  Trafiknämnden ska utveckla appen Tyck till för en bättre dialog med allmänheten.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Under hösten 2019 genomförs en användarundersökning där Tyck till-appens olika målgrupper får lämna sina synpunkter på hur det fungerar att använda appen. Syftet är att hålla appen levande så att den fortsatt är huvudkanalen in till trafikkontoret för synpunkter på trafik- och utemiljön.			

Nämndmål:

Stockholms offentliga rum är trygga och attraktiva

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Stockholmarnas upplevda trygghet ökar.
- Nedskräpningen minskar och staden blir renare.
- Andelen inkomna synpunkter via appen Tyck till ökar och svarstiden minskar.

Analys

Trygghet och säkerhet

Stockholms offentliga rum ska vara trygga för alla och arbetet med trygghets-, säkerhets- och ordningsfrågor stärks under året. Detta sker bl.a. inom ramen för det lokala utvecklingsarbetet tillsammans med stadsdelsförvaltningarna, där kontoret hittills under året deltagit i olika möten och dialoger runt om i staden. Kontoret medverkar också i trygghetsvandringar tillsammans med stadsdelsförvaltningar, polis, fastighetsägare och boende och fångar där upp åtgärder som kan genomföras för att öka tryggheten runt om i staden.

Kontoret fortsätter också att genomföra de projekt som har beviljats trygghetsmedel, samt identifierar nya åtgärder. Under den gångna perioden har åtgärder påbörjats vid Sibeliusgången, Järvafältet, Stieg Trenters torg och Skårbygränd. För att ytterligare stärka lokala centra runt om i staden deltar kontoret i det av stadsdelsförvaltningarna ledda arbetet med platssamverkan, en svensk version av så kallade Business Improvement Districts (BID). Detta innefattar samverkan med privata fastighetsägare, handlare, boende, stadens andra verksamheter och övriga aktörer för att göra platser tryggare och attraktivare. Staden har prioriterat tre platser för platssamverkan, varav en är Sergels torg, där kontoret har deltagit i Norrmalms stadsdelsförvaltnings platssamverkan "Klara sommar" och även utreder möjligheten till ny beläggning. De andra två är Medborgarplatsen, där kontoret närvarar genom Stockholmsvärdar och för diskussioner om hur staden i samverkan med Svensk Försäkring kan utveckla platsen och öka den upplevda tryggheten, och Hässelby torg, där kontoret deltar i både styrgrupp och arbetsgrupp samt genomför ett större trygghetsskapande projekt inom ramen för Grönare Stockholm. Arbetet för en tryggare miljö för stadens företagare beskrivs även under mål 2.1.

Trygghetsperspektivet är integrerat i kontorets verksamhet och ett löpande arbete sker t.ex. med belysningsåtgärder. Belysning är i sig inte brottsförebyggande, men hjälper tillsammans med en god gestaltning till att skapa en befolkad miljö och öka den upplevda tryggheten. Driftsäker belysning bidrar till att belysningen uppfattas som trygg och under 2019 genomförs armaturbyten och tydligare dokumentation för att öka driftsäkerheten och därigenom säkerställa att gator, torg, gång- och cykelvägar och -tunnlar upplevs som trygga och säkra. Skymmande vegetation kan påverka hur belysningen upplevs och kontoret kontrollerar löpande att den vegetation runt gång- och cykelbanor som trafiknämnden har skötselansvar för röjs. Vidare beskär stadens ca 40 000 gatuträd löpande. Att prioritera trygghetsfrågor är särskilt viktigt för att kvinnor och män ska ha lika möjligheter att nyttja stadens offentliga rum, då studier visar att en större andel kvinnor än män känner sig otrygga eller att de på grund av otrygghet låter bli att gå ut. Kontorets trygghetsskapande åtgärder är därför positiva

ur ett jämställdhetsperspektiv, men utgör också exempel på god planering som gynnar alla grupper i samhället.

Det strategiska säkerhetsarbetet är en prioriterad fråga och kontoret ska ha en god krisberedskap, en tydlig kontaktyta gentemot andra parter och en effektiv intern samordning. Under våren har kontoret deltagit på möten med länsstyrelsen angående regional samverkan i säkerhetsfrågor och påbörjat arbetet med säkerhetsskyddsanalyser kopplade till den nya lag som trädde i kraft från april 2019. Kontoret har även fördjupat samarbetet med stadsledningskontoret.

Polisen är den myndighet som kartlägger risker och hotbilder och med polisens bedömningar som grund genomförs förändringar av den fysiska miljön för att öka säkerheten. Det kan röra sig om att placera ut fler och tyngre betonglejon, att sätta upp övervakningskameror och att prova pollare eller andra rörliga och fasta hinder i stadsmiljön. Kontoret fortsätter att tillsammans med polisen prioritera de platser som bör ges ett förstärkt skydd av tunga trafik hinder. Åtgärder av denna typ kan även bidra till situationell brottsprevention. För att förstärka tryggheten i stadsmiljön placeras fysiska hinder vid platser inom projektet Levande Stockholm. Kontoret genomför även risk- och säkerhetsanalyser (RSA) enligt stadens gemensamma plan. Vidare deltar kontoret i arbetet med geofencing, där det pågår en dialog med fordonstillverkare och transportaktörer. Förhoppningen är att tester i skarp miljö ska bli möjliga under hösten.

En levande stad

Som komplement till Framkomlighetsstrategin har kontoret tagit fram en strategi för stadens offentliga rum som antogs av kommunfullmäktige under 2018 med en tillhörande handlingsplan för åren 2018-2023. Arbetet med att implementera strategin pågår, t.ex. genom att en arbetsgrupp studerar pågående projekt för att se hur de kan utvecklas, förankringsmöten med andra förvaltningar och förberedelse av ansökan om EU-medel för finansiering av aktiviteter för att utveckla de offentliga rummen. Handlingsplanen innehåller 17 aktiviteter, varav de flesta har påbörjats och vissa har också genomförts. Strategins genomförande sker i symbios med pågående initiativ för att utveckla attraktiviteten i de offentliga rummen, t.ex. gångplanen, det lokala utvecklingsarbetet, Grönare Stockholm och Levande Stockholm.

Just konceptet Levande Stockholm fortsätter att utvecklas för att skapa ett ökat stadsliv med trivsamma vistelsemiljöer. I enlighet med den plan som antogs av nämnden i februari kan stockholmare och besökare även i år njuta av sommargåtor, sommartorg och pop up-parker på 22 platser runt om i staden. Stadens kajer och andra vattennära platser ska levandegöras och inom ramen för 2019 års Levande Stockholm återfinns Hornsbergs strand, även känd som ”Stockholms Copacabana”. Vidare har kommunikationsinsatserna utökats till fler kanaler och informationsmöten. Kampanjer har genomförts för att kommunicera öppnandet av sommargågatorna, sommartorgen och pop up-parkerna samt under tiden som platserna är öppna. Dessutom har kunskaps- och attitydmätningar gällande konceptet genomförts genom enkätundersökningar, i likhet med 2018. Utifrån utvärderingarna ska konceptet utvecklas vidare och en plan för kommande års Levande Stockholm kommer att tas fram under året.

Bild från Levande Stockholm på Swedenborgsgatan 2019.

Även på vintern ska staden vara levande och under vintern 2018/2019 iordningsställde kontoret vinterplatser runt om i staden, smyckade med belysning, möbler och vinterväxter. En vinterstrategi är framtagen och inför kommande vinter pågår planering för att arbeta vidare med de platser i ytterstaden där staden har julgranar, samt att utveckla arbetet med belysning. Arbetet med Levande Stockholm förutsätter både medborgardialog och att fastighetsägare, näringsidkare och stadsdelsförvaltningar lokalt bidrar till utvecklingen.

En ren och attraktiv stad

En ren stad bidrar till trygghet och kontoret arbetar för att minska nedskräpningen och hålla de offentliga miljöerna attraktiva, bl.a. genom spolningar, skurningar och plockning av skräp. Arbetet bedrivs i enlighet med stadens städgaranti, som innebär att anmälningar om nedskräpning och fyllda papperskorgar ska åtgärdas inom 24 timmar från det att anmälan mottagits av anlitad entreprenör. Kontoret gör bedömningen att denna garanti uppfylls, bl.a. eftersom många avtal innefattar daglig papperskorgstömning och daglig plockstädning genomförs av Stockholmsvärdar på ett flertal platser runt om i staden. Även klottersaneringen, som bl.a. innefattar att när temperaturen så tillåter sanera klotter på stadens anläggningar inom 24 timmar efter att anmälan mottagits av entreprenören och att genomföra områdesvisa saneringar, fortsätter. Vidare fortsätter arbetet med att anlägga fler och byta ut gamla offentliga toaletter runt om i staden och under 2019 planeras totalt 18 nya toaletter att uppföras och bytas ut.

I arbetet för en renare, tryggare och mer attraktiv stad inbegrips också satsningar som görs i samverkansprojekt med privata och offentliga aktörer. För att säkerställa en hög standard på driften av stadens offentliga rum utvecklas uppföljningen av driftentreprenader, något som beskrivs närmare under mål 3.2.

En växande stad

Det ökade bostadsbyggandet innebär ett ökat behov av markupplåtelser runt om i staden, för t.ex. byggställningar, kranar, containrar och evakueringsbostäder. Polisen ansvarar för att ge tillstånd för markupplåtelser och staden är remissinstans till polisen och har vetorätt. Det är dock bara polisen som har verktyg för att följa upp och säkra att givna tillstånd och villkor följs. Dagligen inkommer synpunkter och frågor om ärenden där tillstånd helt saknas eller där villkoren inte följs och en dialog förs mellan polisen och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) kring ändringar i ordningslagen som skulle ge kommunerna större ansvar och därmed andra möjligheter att följa upp tillstånden. Kontoret bevakar dialogen och kommer under hösten att göra en utredning över vilka konsekvenser en sådan lagändring skulle kunna få. Kontoret fokuserar samtidigt på ett utökat samarbete med polisen, samt på att undersöka vilka andra möjligheter som finns utöver lagändring. Vidare provar kontoret att ha projektanställda kontrollanter som på ett systematiskt sätt ska följa upp att bl.a. upplåtelsevillkor följs. Projektet har hittills fallit väl ut och en utvärdering planeras att genomföras i september.

Vidare fortsätter kontoret att se över hur staden reglerar användande av offentlig plats i olika typer av avtal för att säkerställa att nu gällande ordningslag följs. En konsekvens av detta kan bli att vissa nyttjanderättsavtal och arrenden behöver sägas upp för att skrivas om vid avtalstidens slut.

De många stadsbyggnadsprojekt som pågår, i kombination med t.ex. tunnelbaneutbyggnaden och tyngre bussar, innebär att stadens gator får en högre belastning. Kontoret undersöker därför vilka effekter på kort och lång sikt detta kommer få för behovet av drift och underhåll av stadens gator och konstruktioner, samt utvecklar de interna rutinerna för att arbeta med bärighetsfrågor. Kontoret har utsett en arbetsgrupp och en projektledare som arbetar med dessa frågor. Bland de åtgärder som ska utredas kan nämnas nya typer av avtal med fördelat ansvar för vägslitage vid större byggprojekt och regelförändringar för att minimera omlastningar. Vidare är det viktigt att samla in mer data genom mätningar för att fördjupa kunskapen om dessa frågor.

Det blir också allt viktigare att med större exakthet kunna prognosticera hur drift- och underhållskostnaderna för tillkommande eller förändrade gator, vägar och övriga ytor kommer att utvecklas och kontoret fortsätter att tillsammans med exploateringskontoret utveckla driftsnyckeltal, vilket även beskrivs under mål 2.2 och 3.1.

Stockholmarna involveras och informeras

Utvecklingen av stadens offentliga platser väcker stort engagemang och kontoret mottar årligen över 100 000 synpunkter, felanmälningar och idéer från stockholmarna. Under våren genomfördes en organisationsförändring och ett servicecenter bildades, vilket ska göra det ännu enklare att komma i kontakt med kontoret och att få återkoppling på synpunkter, samt säkerställa ett enhetligt bemötande och en hög servicenivå. Som en del i detta arbete har kontoret upphandlat en leverantör som håller i en utbildning för att utveckla kundbemötandet hos servicecenters medarbetare. Kopplat till detta utvecklas Tyck till via mobilapp och webb för att bli mer lättanvänd och möjliggöra ännu bättre dialog med allmänheten. Under hösten 2019 genomförs en användarundersökning där Tyck till-appens olika målgrupper får lämna sina synpunkter på hur det fungerar att använda appen. Syftet är att hålla appen levande så att den fortsatt är huvudkanalen in till trafikkontoret för synpunkter på trafik- och utemiljön.

Kontoret arbetar också med andra former av medborgardialog, dels i samverkan med andra

förvaltningar, dels på egen hand, t.ex. i arbetet med säkra skolvägar där barns och ungdomars behov och upplevelser är utgångspunkten för arbetet. En angränsande fråga är att systematisera rutiner för att fullt ut kunna realisera potentialen i det kunskapsunderlag som stockholmarnas synpunkter utgör, vilket även beskrivs under mål 3.2.

Det proaktiva kommunikationsarbetet utvecklas vidare för att säkerställa att bra information ges inför, under och efter kontorets satsningar och här är sociala medier ett viktigt verktyg. Kontoret har en strategi för arbetet med sociala medier och driver en Facebooksida för att proaktivt kunna kommunicera i frågor som rör gång och cykel. Sidan har drygt 2 000 följare och engagemanget är stort, varje inlägg får i genomsnitt närmare 100 reaktioner och 60 kommentarer.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Delta i arbetet med platssamverkan, i nära samarbete med stadsdelsförvaltningarna.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Traffikkontoret deltar i olika typer av platssamverkan på ett stort antal platser, de flesta i ytterstaden. En av platserna är Sergels torg, där kontoret har deltagit i Norrmalms stadsdelsförvaltnings platssamverkan "Klara sommar" och även utreder ny beläggning. Två andra är Medborgarplatsen, där kontoret närvarar genom Stockholmsvärdar och för diskussioner om hur staden i samverkan med Svensk Försäkring kan utveckla platsen och öka den upplevda tryggheten, och Hässelby torg, där kontoret deltar i både styrgrupp och arbetsgrupp samt genomför ett större trygghetsskapande projekt inom ramen för Grönare Stockholm.			
 Fortsätta utveckla konceptet Levande Stockholm.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys En plan för Levande Stockholm 2019 presenterades för nämnden i februari och kontoret avser även att återkomma till nämnden under hösten med en strategi för kommande år. Levande Stockholm är i år etablerat på 22 platser runt om i staden.			
 Förstärka efterlevnaden av stadens 24-timmars städgaranti.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Under året satsar kontoret extra medel på städning, bland annat i form av extra papperskorgstömningar och spolning av gångbanor och -stråk med mer rörelse och aktiviteter än tidigare. Fokus ligger på platser med upplevd otrygghet.			
 I enlighet med vinterstrategin för Levande Stockholm genomföra åtgärder för en än mer attraktiv vinterstad.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Under vintern 2018/2019 iordningsställde kontoret vinterplatser runt om i staden, smyckade med belysning, möbler och vinterväxter. Inför kommande vinter pågår planering för att arbeta vidare med de platser där staden har julgranar, samt att utveckla arbetet med belysning.			
 Identifiera och genomföra trygghetsskapande åtgärder i stadens utemiljöer, bl.a. utifrån framtagna utvecklingsplaner, och i nära samverkan med stadsdelsförvaltningarna.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Kontoret deltar i olika typer av platssamverkan på ett stort antal platser, främst i ytterstaden. Insatserna utgår från diskussioner i samråd med stadsdelsförvaltningarna, ofta deltar också berörda fastighetsägare och polis. Insatsernas form varierar, från investeringsprojekt i olika omfattning till extra städning eller skapande av sommartorg inom Levande Stockholm.			
 Levandegöra stadens kajer och vattennära platser.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Inledande möten har hållits tillsammans med Stockholm hamnar och stadsbyggnadskontoret för att få en bild av pågående arbeten inom staden som berör våra kajer och vattennära områden. Kontoret har också etablerat Levande Stockholm på ett antal vattennära platser, såsom Strömgatan och Hornsbergsstrand.			
 Påbörja genomförandet av handlingsplanen i strategin för offentliga rum.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Arbetet med att genomföra handlingsplan för 2018-2023 pågår. Det finns 17 aktiviteter som syftar till att öka vistelsekvaliteten i stadens offentliga rum. De flesta aktiviteterna har påbörjats och vissa har också genomförts, bl.a. inom ramen för Levande Stockholm.			
 Utreda konsekvenserna av en lagändring som skulle göra staden till tillståndsgivare av markupplåtelser.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Kontoret kommer att utreda konsekvenserna av en lagändring under hösten. Parallellt med detta kommer kontoret att fortsätta fokusera på ett utökat samarbete med polisen, samt att undersöka andra möjligheter än lagändring för att uppnå ökad framkomlighet och regelefterlevnad på stadens gator. Bland annat har fyra kontrollanter projektanvänt, dels i syfte att öka kontorets närvaro i staden, dels för att förbättra uppföljning av regelefterlevnad av givna tillstånd.			
 Utreda ny beläggning på Sergels torg.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Som ett första steg krävs en utredning av underliggande konstruktion och dess tätskikt för att säkerställa att insatserna utförs i rätt ordning. En provtagning av konstruktionen är utförd och en ytterligare provtagning är planerad i september.			
 Utreda vilka konsekvenser t.ex. massgodstransporter och tyngre bussar får på stadens gator och konstruktioner.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Kontoret har tagit fram en utredningsrapport om massgodstransporter. Ett tjänsteutlåtande kommer presenteras för nämnden under hösten.			
 Utveckla kontorets interna rutiner för arbete med bärighetsfrågor.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Arbetet har påbörjats och en arbetsgrupp har bildats.			
 Öka tryggheten och attraktiviteten på Sergels torg.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Kontoret arbetar på flera sätt för att öka tryggheten och attraktiviteten på Sergels torg, bl.a. genom att medverka till initiativet Klara sommar på Sergels torg och att placera ut betonglejon enligt polisens önskemål.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls helt

Analys

I Stockholm ska alla få vara den de är och ingen ska bli utsatt för diskriminering. Trafikkontorets huvudsakliga bidrag till detta är att se till att stadens offentliga rum är tillgängliga och inkluderande för alla, oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsförmåga, sexuell läggning eller ålder.

Hur kontoret bedriver sin verksamhet påverkar stockholmarnas vardag och kontoret behöver ständigt bära med sig ett jämställdhetsperspektiv för att säkerställa att inte något av könen systematiskt missgynnas av kontorets prioriteringar. Även barnperspektivet är av stor vikt för att garantera att barn får vistas i trygga och kreativa miljöer som är utformade utifrån deras behov och kontoret har tagit fram rutiner för barns delaktighet och inflytande. Stadsmiljöns tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning är en annan viktig fråga för att staden ska vara tillgänglig för alla och kontoret arbetar med ett integrerat tillgänglighetsperspektiv. Förutom att åtgärda enkelt avhjälpbara hinder, arbetar kontoret bl.a. med att följa upp att villkor

för upplåtelser följs, bevaka att platser är tillgängliga under gatuarbeten, utveckla snöröjningen med fokus på trottoarer och att utbilda medarbetare och entreprenörer genom så kallade insiktsutbildningar. En stadsmiljö som är tillgänglig för personer med funktionsnedsättning är exempel på god planering som gynnar alla.

Nämndmål:

Stockholms offentliga rum är tillgängliga för alla

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Regelmässiga granskningar av kontorets myndighetsutövning genomförs.
- Fler upplåtelseinspektioner leder till tillgängligare trottoarer.
- Halverad avgift för parkeringstillstånd för rörelsehindrade.
- Insiktsutbildningar för medarbetare och entreprenörer genomförs.

Analys

Alla människors lika rätt

Kontoret fortsätter att lägga sig vinn om att det offentliga rummet upplevs som inkluderande för alla och jämställdhetsperspektivet är integrerat i det dagliga arbetet. Samtliga relevanta tjänsteutlåtanden innehåller en jämställdhetsanalys och kontorets förhållningssätt är att hög kvalitet på driftverksamheten och god planering av stadsrummet gynnar både kvinnor och män. Studier visar att kvinnor i högre utsträckning än män anpassar sitt beteende utifrån upplevelser av otrygghet, varför arbetet med att motverka otrygghet i stadens offentliga miljöer, som beskrivs närmare under mål 1.2, är en förutsättning för att kvinnor och män ska ha samma möjligheter att röra sig fritt i staden. Kontoret har därför sökt trygghetsmedel och genomför trygghetsåtgärder på ett antal platser under 2019, t.ex. Stieg Trenters torg och Kvarnhagsplan. Under våren har kontoret deltagit i nätverket ”Jämställdhet i transportsektorn”, och ”Genusfotografen” har hållit en föreläsning om normkritik för kontorets chefer. En särskild analys av jämställdhet i transportsystemet återfinns under mål 2.3.

I juni 2018 antog kommunfullmäktige etiska riktlinjer för utomhusreklam som trafikkontoret tagit fram. Kontoret har utvärderat riktlinjerna och bjuder årligen in till dialog med branschrådet Sveriges Annonssörer och andra intresseorganisationer. När kontoret kommunicerar med stockholmarna används inkluderande bilder som speglar samhällets sammansättning av individer. Medarbetare på flera olika organisatoriska enheter har hbtq-certifierats och detta perspektiv tas löpande om hand inom kontorets verksamhet, t.ex. i samband med trygghetsvandringar. För att säkerställa att diskriminering inte förekommer är det viktigt att på ett systematiskt sätt genomföra granskningar, t.ex. kopplat till myndighetsutövningen i enlighet med kontorets plan. Sådana kontroller säkerställer också att bedömningar är enhetliga och inte varierar beroende på handläggare och att det finns rutiner som minskar risken för otillbörlig påverkan.

Barns delaktighet och inflytande

Trafikkontoret arbetar för att inhämta synpunkter från alla grupper i samhället, vilket innebär

att barns behov uppmärksammas särskilt vad gäller de miljöer där barn och unga vistas, som vid skolor, bostäder och parker. I arbetet med satsningen på ytterstadens parker, Grönare Stockholm, är barnens perspektiv i fokus och ett av syftena är att grönområdena ska bli ännu mer välkomnande för barn, såväl som för deras föräldrar. Konkreta exempel är utvecklingen av Magelungens strandpromenad, där ungdomars idéer och skisser ligger till grund för projektet, samt ett tunnelprojekt i Liljeholmen där elever från Sjöviksskolan har skapat ett konstverk som kommer att pryda tunneln. Under senhösten kommer kontoret även att bjuda in till en föreläsning för att lära medarbetarna mer om hur barnens perspektiv tas tillvara och hur barnen bäst inkluderas i kontorets arbete. Kontorets arbete för säkra och trygga skolvägar beskrivs närmare under mål 2.3.

Kontoret har tagit fram rutiner för barns delaktighet och inflytande, och för barnkonsekvensanalyser och barnchecklistor. Att barn ska känna sig trygga i stadens utemiljö är en vägledande princip och kontoret ser mycket positivt på att en del stadsdelsförvaltningar genomför trygghetsvandringar utifrån ett barnperspektiv. Trafikkontoret deltar i dessa vandringar och tar om hand de synpunkter som inkommer i samband med vandringarna.

Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

Kommunfullmäktige har antagit ett program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning som gäller 2018-2023. Trafikkontorets verksamhet berör flera av programmets fokusområden, men främst området att alla ska kunna förflytta sig, vistas i och använda Stockholms stads inne- och utemiljö. Kopplat till detta prioriterar kontoret under 2019 bl.a. följande:

- Utveckla vinterväghållningen på stadens trottoarer, bl.a. genom sopsaltning, och förbättra avtalsuppföljningen för att säkerställa att trottoarer snöröjs enligt avtal.
- Halvera avgiften för parkeringstillstånd för rörelsehindrade.
- Ta bort enkelt avhjälpna hinder och tillgänglighetsanpassa stadsmiljön, t.ex. genom nya sittplatser, tillgängligare och bredare övergångsställen och kantstenshöjningar vid busshållplatser. Arbetet beskrivs i kontorets årliga program för tillgänglighetsarbeten.
- Utveckla kontorets interna rutiner för att tydligare kunna visa vilka tillgänglighetsåtgärder som genomförs utöver de i kontorets årliga program.
- Löpande följa upp att villkoren för givna upplåtelser, t.ex. för uteserveringar, följs och genomföra gemensamma inspektioner tillsammans med socialförvaltningen.
- Verka för att de entreprenörer som utför arbeten i gaturummet systematiskt ska arbeta med kontroll för att säkerställa efterlevnaden av givna tillstånd och därigenom en god tillgänglighet i samband med ombyggnationer i stadsmiljön.
- Löpande ta bort övergivna cyklar som hindrar framkomligheten.
- Utveckla samarbetet med elsparkcykelaktörer för att säkerställa att de inte ställs hinderande och försämrar framkomligheten, t.ex. genom försök med så kallade hot spots.
- Genomföra insiktsutbildningar för medarbetare och entreprenörer.
- Löpande göra stadens rutiner för hur personer med funktionsnedsättning ska kunna ta del av information kända för kontorets medarbetare.
- Samordna tillgänglighetsarbetet med det systematiska arbetsmiljöarbetet.
- Tillämpa kompetensbaserad rekrytering för att säkerställa att inga rekryteringar utestänger eller missgynnar personer med funktionsnedsättning.

- Samverka med nämndens råd för funktionshinderfrågor.

Ungdomstjänst

I kommunstyrelsens tertialrapport 1 uppmanas stadens nämnder att bistå socialnämnden i arbetet genom att tillhandahålla platser för ungdomstjänst och att beskriva hur man har gjort det i tertialrapport 2. Trafikkontoret har inte haft möjlighet att tillhandahålla några sådana platser.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Halvera avgiften för parkeringstillstånd för rörelsehindrade.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Avgiften halverades till 250 kr från och med den 1 juni 2019, enligt kommunfullmäktiges beslut.			
▶ I arbetet med att säkerställa etisk utomhusreklam bjuda in till en årlig dialog med branschrådet Sveriges Annonsörer och andra intresseorganisationer samt redovisa dialogen till trafiknämnden.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys 2018 års dialog redovisades för nämnden i april. 2019 års dialog hålls till hösten och redovisas därefter för nämnden.			
▶ Tillsammans med socialförvaltningen genomföra fler inspektioner av att upplätsetillstånd för uteserveringar följs.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Rutiner för samarbete med socialförvaltningen har tagits fram. Under hösten är flera gemensamma inspektioner inplanerade.			
✓ Utveckla de interna rutinerna för att tydligare kunna visa vilka tillgänglighetsåtgärder som genomförs utöver de i kontorets årliga program.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Kontoret har tagit fram ett antal olika rutiner som tydligare ska visa vilka tillgänglighetsåtgärder som genomförs. Bland annat ska det inom den årliga slutredovisningen för tillgänglighetsåtgärder ges exempel på åtgärder som utförts inom andra projekt. Redovisningen ska även tydligare beskriva att tillgänglighetsåtgärder är en naturlig del i kontorets arbete.			
✓ Utvärdera hur de etiska riktlinjerna för utomhusreklam har fungerat och genomförts.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Utvärderingen är klar och presenterades på trafiknämndens sammanträde i maj.			

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Stockholms befolkning växer snabbt, men stadens yta växer inte. Det innebär att i framtiden ska allt fler människor vistas och transporteras på samma utrymme och för att upprätthålla framkomligheten och tillgängligheten i hela staden krävs en successiv omställning till ett mer hållbart transportsystem. Vägledande är Framkomlighetsstrategin, som ska leda till att öka andelen som går, cyklar och åker kollektivt, samtidigt som biltrafiken ska minska. Detta minskar även trafikens påverkan på både miljö och klimat. För att klara detta genomför kontoret åtgärder som främjar de kapacitetsstarka transportmedlen, samtidigt som framkomlighets- och driftsperspektiven behöver tas om hand i ett tidigt skede av stadsutvecklingsprocessen.

Effektiva transportlösningar och god framkomlighet, tillsammans med väl fungerande leveranstrafik, bidrar också till ett attraktivt företagsklimat. Stadens fortsatta välstånd är helt beroende av företag som vågar investera och anställa och företagens kontakter med kontoret

ska fortsätta att underlättas. Det ska vara lätt för företag att komma i kontakt med och få svar av trafikkontoret och dessa svar ska vara tillmötesgående, opartiska och effektiva.

Stadens offentliga rum ska vara hållbara och erbjuda en god livsmiljö. Kontoret fortsätter att leda utvecklingen av stadens grönstruktur inom ramen för konceptet Grönare Stockholm, samt vidtar åtgärder för att stadsmiljön ska kunna stå emot skyfall och andra extrema väder. Luften ska vara ren i hela staden och under året förstärks arbetet för att luftkvalitetsnormerna inte ska överskridas. Kraftfulla åtgärder ska vidtas för att Stockholm ska vara fossilbränslefritt senast 2040 och att stadens egen organisation ska vara fossilbränslefri 2030.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

● Uppfylls helt

Analys

Stockholm ska ha Sveriges bästa företagsklimat år 2025. Trafikkontorets arbete för trygga och attraktiva offentliga rum och god framkomlighet för människor och gods ger förutsättningar för ett attraktivt företagsklimat, där såväl stora som små företag vill verka och expandera och därigenom skapa fler arbetstillfällen och ökat välstånd. Ett välfungerande transportsystem ger dessutom positiva effekter på stadens bostads- och arbetsmarknader, då det ger bättre matchningsmöjligheter. För individer innebär det att fler bostäder och arbetsplatser blir nåbara inom rimlig restid och för företagen ökar på så sätt utbudet av arbetskraft.

Det ska vara lätt för företag att komma i kontakt med och få svar av trafikkontoret. Kontoret ska vara en serviceinriktad och lösningsorienterad partner till näringslivet som är opartisk och effektiv och som har en förståelse för företagens villkor och deras betydelse. Näringsidkare ska inte slussas runt i sina kontakter med kontoret utan det ska finnas ”en väg in” och under våren etablerades ett servicecenter för att göra det enklare att komma i kontakt med kontoret. Under året tar staden fram en näringslivspolicy som ska ligga till grund för den fortsatta utvecklingen av stadens näringslivsarbete. Kontoret har deltagit i detta arbete och utifrån denna policy ska kontoret fortsätta utveckla verksamheten i en företagsvänlig riktning.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel upphandlad verksamhet i konkurrens						90 %	Tas fram av nämnd/styrelse	2019
◆ Företagens nöjdhet med bemötande från staden	70			75		78	78	2019
◆ Företagens nöjdhet med effektivitet från staden	57					65	70	2019
● Företagens nöjdhet med information från staden	70					70	72	2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Företagens nöjdhet med kompetens från staden	69					72	72	2019
  Företagens nöjdhet med rättssäkerhet från staden	70					73	73	2019
  Företagens nöjdhet med tillgänglighet från staden	68					70	70	2019
  Näringslivets nöjdhet vid kontakter med staden som myndighet	68			65		72	72	2019
Analys Resultaten från 2019 års serviceundersökning blir inte tillgängliga förrän 2020, varför utfallet ovan är taget från 2018 års undersökning. Utfallet från 2018 är kvar på 2017 års nivå och åren dessförinnan har varit på en jämn nivå. Trafikkontoret har tagit fram en handlingsplan för att nå stadens mål om ett NKI-resultat på 70 eller mer. Handlingsplanen omfattar olika åtgärder inom områdena tillgänglighet, information, effektivitet, kompetens och rättssäkerhet.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska tillsammans med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och Stockholms Business Region AB utreda process och organisation för att fastställa en stadsövergripande servicekedja för etableringsförfrågningar.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Arbetet ska enligt stadens förslag till näringslivspolicy ledas av Stockholm Business Region AB och trafikkontoret kommer att delta i arbetet inom ramen för sina ansvarsområden.			
  Stockholm Business Region AB ska i samverkan med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd fortsätta driva pilotprojektet i Årsta parthallar och utarbeta en samordningsmodell för stadens arbete med företagsområden.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Arbetet löper på enligt plan och trafikkontoret deltar aktivt i arbetet som leds av Stockholm Business Region AB och stadsledningskontoret.			
  Trafiknämnden ska göra en översyn av regelverket för Foodtrucks.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Ett möte med företrädare för branschen kommer att hållas till hösten. Kontoret kommer att återrapportera arbetet till nämnden under året.			

Nämndmål:

Det är lätt för företag att komma i kontakt med och få svar av trafikkontoret

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Näringslivets nöjdhet med trafikkontoret ökar.

Analys

Det ska vara lätt att göra rätt i kontakten med trafikkontoret och företag ska inte slussas runt

mellan olika kontakter utan erbjudas en tydlig väg in till kontoret. Under 2019 har kontoret etablerat ett servicecenter för att göra det enklare att komma i kontakt med kontoret, samt kommer att delta i den av stadsledningskontoret ledda utredningen av process och organisation för att fastställa en stadsövergripande servicekedja för etableringsförfrågningar. Stadens webbplats stockholm.se är den största kontaktytan med 18 miljoner besök per år. Under året får sidan en ny plattform och struktur och kontoret har medverkat i framtagande av ny företagswebb och utvecklat de delar som handlar om tillstånd och regler för att underlätta för företagare. Kontoret har också varit med och tagit fram en näringslivspolicy för staden och inväntar nu dess antagande i kommunfullmäktige. Policyn kommer att utgöra grund för ytterligare utveckling inom detta område.

De verksamheter på kontoret som arbetar med myndighetsutövning, t.ex. tillståndsgivning för markupplåtelser och evenemang, har daglig kontakt med stadens företag och dessa kontakter ska kännetecknas av god service och opartiskhet. Under året har formerna för hantering av tillstånd för filminspelningar utvecklats. Kontoret har veckovisa samverkansmöten med Polisen kring ansökningarna för filminspelningar, för att effektivt hantera den ökade mängden. Samtidigt bevakar kontoret den statliga utredningen av produktionsincitament och finansieringsstimulanser för filminspelningar, vilket skulle kunna leda till en ökad mängd stora produktioner på stadens mark. Kontoret ska också göra en översyn av regelverket för foodtrucks och planerar ett möte med företrädare för branschen till hösten.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶	Fortsätta utveckla formerna för hur tillstånd för filminspelningar ska hanteras i enlighet med stadens filmstrategi.	2019-01-01	2019-12-31	
<p>Analys</p> <p>Antalet ansökningar om filminspelningar har ökat markant, vilket bedöms bero på dels fler filminspelningar, dels att aktörerna uppmärksammats på att de måste söka tillstånd. I dagsläget inväntar staden och kontoret fortfarande ett eventuellt regeringsbeslut om produktionsincitament för filmindustrin, för att veta vilken fortsatt inriktning arbetet ska ha. Då beslutet dröjer har kontoret valt att i väntan på beslut samverka nära med polismyndigheten för att effektivisera tillståndsförfarandet, t.ex. genom veckovisa samverkansmöten.</p>				

Nämndmål:

Stockholms offentliga rum främjar företagande

● Uppfylles helt

Förväntat resultat

- Godstrafiken effektiviseras.
- Den upplevda tryggheten för stadens företagare ökar.

Analys

Stockholms offentliga rum ska främja företagande, t.ex. genom att säkerställa att det är tryggt att bedriva sin verksamhet i staden och att näringsidkare inte behöver vara rädda för rån, hot eller våld. Kontorets arbete med trygghetsskapande åtgärder som beskrivs under mål 1.2 bidrar därför även till att förbättra förutsättningarna för stadens företagare. Det ska också vara lätt för stockholmare att nå olika verksamheter och arbetet för effektiva och hållbara transporter beskrivs närmare under mål 2.3. Utöver dessa grundläggande förutsättningar för ett gott företagsklimat fortsätter kontoret att utveckla och förvalta det offentliga rummet i nära samverkan med näringslivet. Det kan t.ex. handla om fortsatta satsningar inom konceptet

Levande Stockholm där miljöer görs mer attraktiva och befolkade vilket gynnar företagen på dessa platser, drift och utbyggnad av markvärme på högfrekventerade handlegator och utredning av förbättrade möjligheter till korttidsparkering vid lokala centra i ytterstaden.

I takt med att befolkningen ökar tilltar även behovet av fler leveranser. Dessa ska vara effektiva, säkra, hållbara, pålitliga och ingå som en naturlig del av stadens transportsystem och arbetet med att effektivisera godstrafiken beskrivs närmare under mål 2.3. Under 2019 pågår t.ex. fortsatta försök med off peak-leveranser, d.v.s. nattleveranser med tysta lastbilar eller leveranser vid andra tider då det kommunala vägnätet är mindre belastat.

I arbetet med att utveckla de offentliga rummen fortsätter kontoret att kontinuerligt undersöka möjligheterna till medfinansiering från fastighetsägare och den nu pågående omdaning av Vasagatan är ett exempel på projekt som bedrivs i nära samverkan med omkringliggande fastighetsägare. Vidare deltar kontoret löpande i lokala näringslivsråd, företagarföreningar och samverkansforum för att hålla en nära kontakt med stadens näringsidkare. Kontoret deltar också i arbetet med platssamverkan där samarbete med lokala aktörer ingår, vilket beskrivs närmare under mål 1.2. I likhet med detta samarbetar kontoret även med lokala aktörer i flertalet av projekten inom Grönare Stockholm och parkinvesteringsprojekt. Kontoret deltar även i pilotprojektet i Årsta partihallar och utarbetandet av en samordningsmodell för stadens arbete med företagsområden, samt i utvecklingen av de verksamhetsområden som anges i översiktsplanen. Vidare har informationen på stadens webbplats utvecklats om hur man som företag, förening eller organisation gör för att använda offentliga platser till evenemang.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

● Uppfylls helt

Analys

Stockholms stad växer med närmare 50 personer per dag och när fler människor bor och verkar på en tät yta kan staden utvecklas, bli mer levande och ge medborgarna hög livskvalitet. En tät stad möjliggör även hållbara transporter och biltrafiken per person i Stockholmsregionen är klart lägst i landet. Befolkningstillväxten ställer dock stora krav på en hög bostadsbyggnadstakt och mellan 2010 och 2030 ska 140 000 nya bostäder byggas. Trafikkontoret spelar en central roll i detta arbete, eftersom ett effektivt transportsystem och en hög närbarhet är förutsättningar för att bostads- och arbetsmarknader ska fungera i den växande staden. Vägledande är Framkomlighetsstrategin, som anger hur staden ska kunna växa med bästa möjliga funktion i trafiksystemet och skapa ett transportsnålt och därmed hållbart samhälle.

När nya områden är byggda är det dessutom trafikkontoret som ska sköta om stadsmiljön. För att säkerställa attraktiva offentliga rum med effektiv drift och underhåll i framtiden deltar kontoret i ett tidigt skede i exploateringsprojekt. När nya områden byggs, eller när befintliga områden skiftar karaktär, genereras möjligheter inom allt från framkomlighet till grönstruktur och dagvattenhantering. Att hitta bra lösningar från början är betydligt mer tids- och kostnadseffektivt än att genomföra åtgärder i efterhand. Ur ett jämställdhetsperspektiv är det av särskild vikt att planera för trygga miljöer, där varken kvinnor eller män hämmas av

upplevd otrygghet. För att möjliggöra detta och säkerställa att trafik- och driftsperspektiven finns med i tidiga skeden, är nära samverkan med exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret en nödvändighet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden uppdatera Bostadspotential i Stockholm utifrån översiktsplanen och övriga relevanta omvärldsfaktorer	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Trafikkontoret och miljöförvaltningen medverkar i detta arbete som drivs av exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret och stadsledningskontoret. Avsikten är att arbetet ska vara färdigt före årsskiftet.			

Nämndmål:

Stockholm växer med effektiva transportlösningar och attraktiva offentliga rum

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Ledstången och teknisk handbok utvecklas.
- Kommunaltekniska ytor säkras inför vintern 2019/2020.

Analys

Ett växande Stockholm

Ett stort antal byggprojekt pågår i staden och kontoret följer samtliga strategiska utvecklings- och exploateringsprojekt. Bland arbetsuppgifterna ingår bl.a. att delta i program- och detaljplanearbete, besvara program-, detaljplane- och bygglovsremisser, ansvara för trafikutredningar och utifrån dessa föreslå åtgärder, samt försäkra att den växande staden åtföljs av en förbättrad grönstruktur. Kontoret deltar även i att finna lämpliga platser för tillfälliga boenden för nyanlända och asylsökande.

Den höga bostadsbyggnadstakten innebär fler exploateringsprojekt, stadsbyggnadsprogram och detaljplaner, som i sin tur innebär ökat behov av rådgivning, inspektioner, samordning och handläggning. Kontoret effektiviserar kontinuerligt arbetsprocesserna och anpassar organisationen för att inte bli en flaskhals i samarbetet med de andra tekniska förvaltningarna. Under 2019 utvecklar kontoret i samarbete med exploateringskontoret Teknisk Handbok, vilket innefattar översyn av krav och regelverk för byggandet i staden. Vidare medverkar kontoret i den av exploateringskontoret ledda utvecklingen av processbeskrivningen Ledstången, t.ex. vad gäller arbetsprocessen vid planering och exploatering av privat mark. Bland annat har det hållits välbesökta introduktionsutbildningar och en ny rutin för erfarenhetsåterföring är införd i Ledstången. Under hösten påbörjas arbete med att se över granskningsprocessen inom kontoret, utifrån drift-, underhåll-, och tillgänglighetsperspektiv. Kontoret medverkar även i utveckling av beskrivningar av hur exploateringskontoret ska arbeta med byggnadsverk i de projekt som innehåller sådana konstruktioner.

För att möjliggöra den höga bostadsbyggnadstakten fortsätter kontoret att i samverkan med andra förvaltningar undersöka stadsutvecklingsprojekt där infrastrukturbarriärer kan omvandlas till levande, urbana stråk. Ett sådant exempel är Södertäljevägen där

exploateringsnämnden har fattat ett utredningsbeslut om omvandling och här medverkar trafikkontoret i det fortsatta arbetet. Kontoret medverkar också i arbetet med att inventera lämpliga platser för överdäckning av befintlig trafikinfrastruktur. Bland annat har en kontorsövergripande workshop gällande möjliga överdäckningar hållits tillsammans med representanter från berörda förvaltningar. Kontoret fortsätter även att ta fram områdesvisa planeringsunderlag och att delta i cityförnyelsen.

En allt tätare stad med fler innerstadslika miljöer i ytterstaden innebär bl.a. ökade förväntningar på väghållningen och ökade krav på gestaltningen i dessa områden. En viktig fråga för kontoret är att kunna möta dessa förväntningar, eftersom de medför ökade kostnader. Kontoret behöver därför fortsätta arbetet med att ta fram driftsnyckeltal för att kunna kvantifiera behoven som följer av den växande staden, både med hänsyn till nya områden, till större förändringar av befintliga områdens övergripande karaktär och till hur enskilda materialval påverkar driftskostnaderna. Detta beskrivs även under mål 1.2 och 3.1.

Nya bostäder byggs ofta nära vägar och spår där farligt gods transporteras och bostadsförsörjningen riskerar att påverkas negativt av skyddsavstånd som ensidigt säkerhetskrav kring farliga transporter. Kontoret ser därför ett behov av att tillsammans med andra aktörer, t.ex. stadsbyggnadskontoret, Trafikverket, länsstyrelsen och regionens tillväxt- och regionplaneförvaltning, fortsätta samverka kring denna fråga, t.ex. genom att vidareutveckla och säkra kontinuerlig lokal datainsamling av det farliga godset och att förankra användandet av detta dataunderlag hos övriga berörda aktörer. Under året har den av länsstyrelsen ledda arbetsgruppen "Gemensam syn på farligt gods" åter startat. Ett möte med länsstyrelsen planeras till hösten. Kontoret deltar också i exploateringskontorets pågående fallstudie om olika riskavstånds samhällsekonomiska betydelse vid en omvandling av Hammarbyvägen.

Kommunaltekniska ytor

Kommunfullmäktige gav 2015 exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden tillsammans med trafiknämnden i uppdrag att säkerställa nödvändiga ytor för kommunalteknisk verksamhet, för t.ex. sandfickor, snöupplag och uppställning av fordon, i den växande staden. För att säkerställa effektiv gatu- och parkdrift i innerstaden har Vanadisberget återtagits i stadens regi och ett utredningsbeslut om bergets ombyggnad togs i majnämnden. Utredningen pågår och den beräknas kunna presenteras för nämnden under första kvartalet 2020. Även för ytterstaden behöver långsiktiga lösningar säkras och för att hantera snöbortforslingen behövs ytor om ca 70 000 kvm för västerort och lika mycket för söderort. Mot bakgrund av att befintliga ytor exploateras i hög takt fortsätter kontoret arbetet med att ta fram en stadsövergripande strategi för ytor som kan hantera kraftiga snöfall, men som även kan användas flexibelt och hantera andra effekter av framtida klimatförändringar, såsom kraftiga skyfall och torka.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Delta i det av exploateringskontoret ledda arbetet med att utveckla handboken Ledstången, för att säkerställa att drifts- och underhållsperspektiven beaktas i tidiga skeden.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Kontoret deltar i den av exploateringskontoret ledda utvecklingen av Ledstången, t.ex. vad gäller arbetsprocessen vid planering och exploatering av privat mark och här har en mall för erfarenhetsåterföring tagits fram. Under början av året har en fördjupning skett för projekt Slakthusområdet, där särskilda temamöten hållits tillsammans med de andra kontoren, bl.a. med fokus på drift- och underhållsfrågor.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 I samverkan med andra berörda aktörer säkra hur behovet av farliga godstransporter kan kombineras med en hög nivå på bostadsbyggandet.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Arbeta pågår med att hitta optimal organisation och ansvarsfördelning för arbetet med farliga godstransporter inom staden och dess påverkan på bostadsbyggandet. Under året har den av länsstyrelsen ledda arbetsgruppen "Gemensam syn på farligt gods" åter startat, men arbetet har ännu inte lett till några konkreta förslag. Det planeras ett möte med länsstyrelsen till hösten. Kontoret deltar också i exploateringskontorets pågående fallstudie om olika riskavstånds samhällsekonomiska betydelse vid en omvandling av Hammarbyvägen.			
 Se över krav och regelverk i Teknisk Handbok, för att förenkla byggandet i staden.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Arbetet med uppdatering av Teknisk Handbok pågår för att med hjälp av standarder och tydliga riktlinjer förenkla och förbättra förutsägbarheten för stadens entreprenörer.			
 Ta fram en stadsövergripande strategi för kommunaltekniska ytor.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Arbetet med att ta fram en strategi för kommunaltekniska ytor fortsätter under året. Vidare pågår en utredning om Vanadisbergets ombyggnad och kontoret har deltagit i arbete med att inom ramen för ett exjobb av en student från Kungliga Tekniska högskolan ta fram en metod för att säkerställa snötippningsplatser i staden.			
 Tillsammans med exploateringskontoret inventera lämpliga platser för överdäckning av befintlig trafikinfrastruktur.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Arbetet pågår och bl.a. har en kontorsövergripande workshop om möjliga överdäckningar hållits med representanter från stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret, exploateringskontoret och miljöförvaltningen.			
 Tillsammans med exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret fortsätta att utreda omvandlingar av trafikleder till urbana stråk, t.ex. Södertäljevägen närmast Liljeholmen och Örbyleden.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Arbetet pågår och exploateringsnämnden har fattat ett utredningsbeslut om Södertäljevägen. Trafikkontoret medverkar i det fortsatta arbetet.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

 Uppfylls helt

Analys

Stockholm är en av Europas snabbast växande huvudstäder, vilket innebär både utmaningar och möjligheter. I egenskap av väghållare verkar kontoret för att transportsektorns klimatpåverkan ska minska, vilket ska bidra till att uppnå stadens klimatmål och de nationella klimatmålen till år 2030. Framkomlighetsstrategin beskriver hur stadens gator behöver planeras och utvecklas för att bidra till en attraktiv stad och ett hållbart transportsystem. Detta ska ske främst genom ökad prioritering av den rörliga trafiken och de färd sätt som kan transportera flest människor och gods på minst yta, d.v.s. gång, cykel, kollektivtrafik och godsfordon med hög beläggning.

För att detta ska gå att genomföra behöver biltrafiken minska, vilket är en utmaning i och med stadens kraftiga befolkningsökning och goda ekonomiska utveckling som utgör starka

drivkrafter för en ökad biltrafik. Statliga åtgärder kommer att krävas, t.ex. förändrade bränsleskatter och reseavdrag, medfinansiering av satsningar på kollektivtrafik, samt förändrad lagstiftning som möjliggör förtätning i centrala delar av staden. Biltrafiken per person i Stockholm är dock klart lägst i landet och en av de allra viktigaste åtgärderna som staden kan vidta för att minska landets totala biltrafik är därför att fortsätta arbetet för att göra det möjligt för fler att bo i Stockholm, bl.a. genom fortsatt bostadsbyggande.

Framkomlighetsstrategin har konkretiserats i underliggande inriktningsplaner, bl.a. för gång, cykel, stonnät och leveranstrafik. Planerna beskriver hur strategins mål ska uppnås och innehåller handlingsplaner för prioriterade åtgärder, med syftet att möjliggöra en successiv omställning till ett mer hållbart transportsystem med ökad tillgänglighet och minskad klimatpåverkan. När andelen som går, cyklar och åker kollektivt ökar, samtidigt som biltrafiken minskar, ökar möjligheten till ett effektivare utnyttjande av gaturummen, och minskar trafikens påverkan på både miljö och klimat. 2019 fortsätter planerna att realiseras genom konkreta ny- och ombyggnadsprojekt och under perioden 2019-2022 har kontorets investeringsbudget förstärkts med 1,5 mdkr för denna typ av åtgärder.

Andra fokusområden för 2019 är att medverka till att bygga ut den publika laddinfrastrukturen, att förbättra vinterväghållningen för stadens gångtrafikanter, att fortsätta arbetet med hastighetsplaner för att höja trafiksäkerheten och att utveckla samordningen av trafikarbeten för att minska trafikstörningarna runt om i staden. Även utvecklad samverkan med andra aktörer i staden och i regionen är en förutsättning för att värna framkomligheten.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel lediga avgiftsbelagda parkeringsplatser i innerstaden, dagtid				12 %		14 %	14 %	2019
  Andel miljöbränsle i stadens etanol- och biogasfordon	70,2 %			72,2 %	80 %	86 %	86 %	Halvår 1 2019
Analys								
Prognosen är att andelen miljöbränsle i kontorets etanol- och biogasfordon inte når upp till stadens mål om 86 %, vilket beror på att drivmedelsupphandlingen påverkat vid vilken drivmedelsstation fordonen kan tankas. Längre sträckor för att tanka gas har gjort att förarna valt att åka till en närmare station av både tids- och miljöskäl. Kontoret kommer att uppmana medarbetarna att i så hög mån som möjligt använda sig av miljöbränsle och bedömningen är att andelen kommer öka till ca 80 % till årets slut.								
  Andel ombyggda passager för gång, cykel och moped (GCM) av de mest prioriterade				18 %		20 %	Tas fram av nämnden	2019
  Antal tillkommande publika laddplatser					300 st	300 st	750 st	Tertial 2 2019
Analys								
Kontoret föreslår efter samtal med Stockholm Parkering AB att indikatorn byter namn till "Antal publika laddplatser" och definieras på följande sätt: Beskrivning: Antalet publika laddplatser tillgängliga vid årets slut. För trafiknämnden handlar det om platser på gatumark. För Stockholm Parkering AB handlar det om platser inom bolagets egna anläggningar och anläggningar med långsiktiga avtal. Rapportering sker i samband med verksamhetsberättelsen. Källa: Trafiknämnden och Stockholm Parkering AB rapporterar in utfall i samband med verksamhetsberättelsen.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Mål trafiknämnden: 2019: 300, 2020: 1 000, 2021: 2 000 Mål Stockholm Parkering AB: 2019: 1 400, 2020: 1 700, 2021: 2 000 Om både trafikkontoret och Stockholm Parkering AB uppfyller sina mål kommer 4 000 publika laddplatser att finnas tillgängliga i staden innan 2022.								
  Cykelantal				82 443 st		86 500 st	86 500	2019
  Genomsnittlig hastighet för stombusstrafiken i innerstaden				17 km/h		18 km/h	18 km/h	2019
  Genomsnittlig hastighet för stombusstrafiken i ytterstaden				27 km/h		30 km/h	30 km/h	2019
  Gångflöde på ett urval gator.				24,7 %		1 %	Öka med 1 %	2019
  Hastighetsefterlevnad				73 %		73 %		2019
  Passager över innerstaden, tunga lastbilar				9 630		9 600	9 600	2019
  Procentuell förlängning av restiden, innerstadsgator						40 %	Tas fram av nämnden	2019
  Procentuell förlängning av restiden, ytterstadsgator						57 %	Tas fram av nämnden	2019
  Vägtrafikarbete totalt i staden				-1,6 %		-0,2 %	Tas fram av nämnden	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Trafiknämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden ska initiera åtgärder för elektrifiering av transportsektorn.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Tillsammans med miljöförvaltningen har trafikkontoret initierat en rad aktiviteter för i år, bl.a. planeras ett seminarium om laddinfrastruktur för september 2019 där syftet är att sprida kunskap om laddinfrastruktur och främja samverkan mellan kommuner och andra aktörer. Vidare ställs krav på elfordon och förnybara drivmedel i samband med stadens upphandlingar av fordon och transporttjänster och det förs en dialog med Storstockholms brandförsvaret för att bättre förstå laddning och säkerhetsfrågor kopplat till brand.			
  Trafiknämnden ska i samarbete med Stockholms Stads Parkerings AB och näringslivet anlägga minst 4 000 publika laddplatser.	2019-01-01	2021-12-31	
Analys Kontoret har anpassat villkoren för intresseanmälningar och förlängt avtalstiden från 5 till 10 år, för att förbättra förutsättningarna för laddaktörerna. Vidare har kartunderlaget på stadens officiella hemsida för publik laddning på gatumark utökats med fler möjliga platser för laddinfrastruktur. Där har också publicerats kriterier för laddplatser för att underlätta för aktörerna att hitta lämpliga platser i ytterstaden. Etablering av laddplatser på fem nya gator pågår och fler är på gång till hösten.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Trafiknämnden ska utreda möjligheten till korttidsparkering vid stadens lokala centra i ytterstaden.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Utredning pågår och ett förslag på platser och regleringar kommer att presenteras för nämnden under hösten.			
  Trafiknämnden ska utvärdera genomförda trafikminskningsinsatser.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Arbetet pågår och planeras att redovisas för nämnden under hösten.			

Nämndmål:

Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Fler väljer att cykla och gå.
- Medelhastigheten, regulariteten och attraktiviteten för stadens stombussar ökar.
- Tillgången på lediga parkeringsplatser ökar.
- Fler publika laddplatser uppförs på stadens mark.
- Antalet svårt skadade och omkomna i trafikolyckor på stadens vägnät minskar.

Analys

En ledande cykelstad

Stockholm har en uttalad målsättning att bli en ledande cykelstad och kontoret har arbetat för att investera en miljard kronor i cykelinfrastrukturåtgärder mellan 2012 och 2018 och tar nu fram en slutredovisning av satsningen. Utbyggnaden av cykelinfrastrukturen fortsätter och cykelplanen ses över för att öka ambitionen ytterligare. Översynen kommer tillsammans med förslag på strategisk inriktning för cykelinvesteringarna och erfarenheterna från cykelmiljarden att lägga en grund för arbetet med att investera en ytterligare miljard kronor i cykelinfrastruktur mellan åren 2019-2022. Genom investeringar i utbyggnad och förstärkning av viktiga cykelstråk och genom reinvesteringar för cykel skapas ett väl fungerade cykelvägnät med god framkomlighet och hög trafiksäkerhet. Inom kontoret har en första prioritering av åtgärder på cykelnätet gjorts och under sommaren har det arbetet fortsatt bl.a. utifrån den nyligen genomförda inventeringen av cykelpendlingsnätet. Kontoret har identifierat ett antal objekt, i år med fokus på söderort, där reinvesteringar pågår.

Även andra insatser av betydelse genomförs under året, t.ex. ca 2 000 nya cykelparkeringsplatser, förbättrad cykelvägvisning, trafiksignalåtgärder, kartläggning av eventuella trafikfarliga eller otydliga cykelhinder och fortsatt tillåten dubbelriktad cykling på vissa enkelriktade gator. Under sommaren har kontoret inventerat alla cykelhinder på huvudstråken och gått igenom filmer för pendlingsstråken, vilket gett kontoret en bra bild över befintliga hinder på dessa stråk för fortsatt utvärdering och åtgärder. Kontoret arbetar för att öka kunskapen om cykeltrafikens förhållanden, bl.a. genom att utveckla formerna för att systematiskt utvärdera de försök som görs, något som beskrivs närmare under mål 3.2. Vidare

bedöms kontorets arbete med att utveckla investeringsplaneringen och projekthanteringen, som beskrivs närmare under mål 3.1 och 3.2, bidra till en ökad effektivitet i leveransen av åtgärder i cykelinfrastruktur och förbättrade möjligheter till prioriteringar såväl mellan som inom projekt. Arbetet med cykelinvesteringar beskrivs närmare i bilaga 4.

Nya potentiella förbättringar för stadens cyklister utvärderas kontinuerligt och bland annat pågår en utredning gällande kajbreddning vid Riddarholmskanalen, i syfte att bygga en cykelbana där. Vidare fortsätter utredningen om en cykelbro mellan Gamla stan och Tegelbacken. Den systematiska framkomlighetskontrollen av t.ex. felparkerade bilar i cykelfält har skärpts med fler MC-burna p-vakter och ett flertal parkeringsanmärkningar har meddelats. Upphandling av ett utvecklat lånecykelsystem för hela staden har genomförts och kontoret fattade tilldelningsbeslut innan sommaren. Vinnarens anbud innehåller 7500 elcyklar och 500 ellådcyklar tillgängliga i hela staden dygnet runt och året runt. Tilldelningsbeslutet är dock överklagat till förvaltningsrätten och kontoret avvaktar rättsens beslut. Ambitionen är att det nya lånecykelsystemet ska vara på plats under våren 2020.

När det kommer till cykling vintertid har kontoret genomfört en mer långsiktig upphandling av de cykel- och gångstråk som vinterväghålls med hjälp av sopsaltningssmetoden. Kontraktet kommer att börja gälla i september 2019. Vidare fortsätter arbetet med att lyfta gång-, cykel- och kollektivtrafik i stadens externa kommunikation. Kampanjer inom kommunikationskonceptet ”Ser du möjligheterna” och ”Tack för att du cyklar och går” har med goda resultat genomförts under årets andra tertial.

Förbättrad gångvänlighet

Gångvänligheten ska förbättras i enlighet med den av kommunfullmäktige antagna gångplanen, som syftar till att stärka gångtrafiken i staden och skapa ytor för ökat stadsliv och trivsammare vistelsemiljöer. Under 2019 genomförs en rad framkomlighets- och trivselåtgärder, t.ex. längs med gångstråket mellan Hornstull och Telefonplan, längs med Norrtullsgatan, längs Magelungens strandpromenad och längs med kajen i Norra Hammarbyhamnen. Vidare utreds förutsättningarna för utveckling av Skeppsbron för bättre vistelseytor, levande stadsliv och tillgängliggörande av vattnet. Arbetet bedrivs i nära samverkan med berörda stadsdelsförvaltningar.

Arbetet fortsätter med att utöka gångmätningen och fördjupa kunskapen om Stockholms fotgängare och deras behov. Vidare fortsätter arbetet med att utveckla verktyg och metoder för prioritering av gående i stadens projekt och att bredda övergångsställen vid platser med höga gångflöden. Dessutom har riktlinjer för planering av gångtrafik tagits fram och kommer att lanseras under hösten. Kontoret har även börjat ta fram ett prioriterat gångnät. Arbetet med att förbättra gångvänligheten sker i symbios med Levande Stockholm, stadens strategi för offentliga rum och med det lokala utvecklingsarbetet för ökad trygghet, som alla beskrivs närmare under mål 1.2. Just trygghetsarbetet är av särskild vikt ur ett jämställdhetsperspektiv, eftersom studier visar att kvinnor i högre utsträckning än män anpassar sina resval utifrån upplevelser av otrygghet. Gång- och cykelstråk behöver därför planeras på så sätt att den upplevda tryggheten ökar genom att gångtrafikanter och cyklister har en god sikt och att de syns från omkringliggande byggnader, t.ex. genom god belysning, avsaknad av skymmande vegetation och att stråk är befolkade.

Utvecklad vinterväghållning

Under 2019 utvecklas vinterväghållningen för stadens gångtrafikanter, bl.a. genom utökade

försök med sopsaltning av trottoarer på ett tiotal gator i Norrmalm, prioritering av snöröjning för gångtrafikanter på utvalda platser och stråk i nya avtal och samverkan med entreprenörer för att utveckla, prova och utvärdera nya driftmetoder. Inför kommande vinter planeras saltningen av gångbanor att införas i nya områden i både innerstaden och ytterstaden. Det pågår även en utvärdering av försöken under föregående vinter. De stråk som prioriteras är t.ex. vältrafikerade gångstråk och stråk mot skolor och busshållplatser. Längs utpekade cykelpendlingsstråk hålls en högre standard på snöröjning och halkbekämpning, och ambitionen är bättre framkomlighet på allt fler cykelbanor runt om i staden. Även framkomligheten för kollektiv- och nyttotrafik är prioriterad.

Att systematiskt följa upp vinterväghållningen är viktigt och under året genomförs ett utvecklingsarbete för att förbättra kontrollen och uppföljningen av driftentreprenader. Bakgrunden är en under våren genomförd extern revision och intern granskning av dessa entreprenader. Syftet är att skapa enhetligare arbetssätt med tydliga processer, i högre utsträckning nyttja och utveckla digitala verktyg och data, systematisera avtalsuppföljningen, tydliggöra gränssnitten mot övriga kontoret och stadens övriga organisation, formalisera samarbetet med regionens trafikförvaltning, utveckla kommunikationen med allmänheten, samt höja ambitionen för det stadsövergripande arbetet med att utveckla stadsmiljön till mer trygk, säker och välskött. Detta arbete beskrivs även under mål 3.2.

Ökad framkomlighet för övriga transportslag

Arbetet fortsätter med att öka medelhastigheten, regulariteten och attraktiviteten för stombussarna, bl.a. i enlighet med handlingsplanen för stombusstrafiken för åren 2017-2021. Exempel på åtgärder är nya busskörfält, justering av hållplatslägen och översyn av reglering längs med gator som trafikeras av stombuss. Under sommaren 2019 har åtgärder genomförts för ett antal stomlinjer, t.ex. 178 och 179 och planen är att åtgärderna följs upp under hösten. Arbetet med att optimera trafiksignaler fortsätter också i syfte att minska väntetiderna för de prioriterade trafikslagen.

En genomgång av möjliga förbättringar av prioriteringen för flertalet av signalerna längs linje 4 är genomförd. Linjen har delats upp i tre etapper förändringar har genomförts på den första etappen omfattande Södermalm. Arbete med resterande etapper pågår under hösten. Vidare utreds behovet av kapacitetsstarka fordon längs linje 4 och möjliga alternativ för kortare hållplatsstopp. Även en delrapport för handlingsplanen för stombusstrafiken, med utvärdering av genomförda åtgärder, tas fram. Kontoret har under året fortsatt med det under 2018 påbörjade arbetet för att minska trängseln för turistbussar i staden och arbetet redovisades för nämnden i ett tjänsteutlåtande i juni.

Kontoret medverkar i planeringen för utbyggd kollektivtrafik såsom nya tunnelbanan, Roslagsbanans ombyggnad, Mäljarbanan och tvärbana till Kista, samt deltar i det av regionens trafikförvaltning ledda arbetet med att planera för kollektivtrafik på stadens vatten. Ett annat stort strategiskt projekt som kontoret medverkar i är ombyggnaden av Slussen, som leds av exploateringskontoret. Trafikkontoret deltar där som en aktiv part i frågor rörande trafik och tillgänglighet, konstruktioner, kommunikation, samt genom att förvalta den befintliga anläggningen medan framtidens Slussen byggs. När bygget är färdigställt tar kontoret över driftansvaret för anläggningen. Kontoret ska även medverka i stadsledningskontorets utredning om förutsättningarna för att gräva ner den del av Centralbron som hanterar biltrafiken, samt samarbeta med stadsledningskontoret gällande infrastrukturförhandlingar.

I enlighet med den nya godstrafikplan som kommunfullmäktige antog i november 2018 fortsätter arbetet för att tillsammans med näringslivet möjliggöra effektivare, säkrare och mer miljöanpassade godstransporter. Arbetet innehåller åtgärder inom styrmedel, godstrafikkompetens, strategisk markanvändning, yteffektiv citylogistik, gods på järnväg och vatten samt innovationer och ny teknik. Som exempel kan nämnas fortsatt utveckling av off peak-leveranser, d.v.s. nattleveranser med tysta lastbilar eller leveranser vid andra tider då det kommunala vägnätet är mindre belastat. Även möjligheterna att tillåta större fordon för transport av bergmaterial ses över och den potential som finns för godsleveranser och masstransporter på stadens inre vattenvägar och för logistiklösningar vid större byggprojekt bejakas. Möjligheterna till införande av nya lastplatser och upphämnings-/avhämningsplatser för taxi undersöks löpande när önskemål inkommer från respektive bransch.

Den av kommunfullmäktige antagna parkeringsstrategin och plan för gatuparkering färdigimplementerades under 2018 och har inneburit omfattande förändringar. Dessa utvärderas nu och en analys av effekterna kommer att presenteras för nämnden efter att höstens parkeringsmätningar är genomförda. Under våren fattade nämnden beslut om att halvera avgiften för parkeringstillstånd för rörelsehindrade och parkeringsavgiften för motorcykel. De nya avgifterna infördes enligt kommunfullmäktiges beslut om fastställande från och med den 1 juni 2019. Vidare fattade nämnden och fullmäktige beslut om höjda felparkeringsavgifter från och med den 1 mars 2019. Under året arbetar kontoret med att utveckla den digitala betaltjänsten ”Betala P”, att utreda möjligheten till korttidsparkering vid ytterstadens lokala centra, och ska tillsammans med exploateringskontoret revidera riktlinjerna för projektspecifika och gröna parkeringstal där det i nybyggnation erbjuds bilpool och lådcykelpool. Två av kontorets fyra områden med parkeringsövervakning upphandlades under 2018 och de nya avtalen började gälla den 1 juni.

Kontoret bevakar aktivt frågor som rör självkörande fordon och mobilitetstjänster, t.ex. fasta och friflytande bil- och cykelpooler, elscootrar, och nya taxilösningar. Kontoret ser positivt på att nya och effektiva lösningar etableras och arbetar för att staden inte ska utgöra en flaskhals i utvecklingen, t.ex. genom att löpande se över regelverk. I april fattade nämnden ett beslut om samarbetsavtal med stadens elsparkcykelaktörer. Som ett led i samarbetet prövar kontoret att inrätta så kallade ”hot spots” för elsparkcyklar för att samla parkeringen av dessa fordon. Detta försök kommer nu att utvärderas tillsammans med branschen. Nästa steg i utvecklingen kan vara system med friflytande elmopeder, varför nämnden i augusti fattade beslut om att ge kontoret i uppdrag att utreda förutsättningarna för samarbetsavtal anpassat för mopeder. Nämnden gav även kontoret i uppdrag att framöver vid behov utreda förutsättningarna för samarbetsavtal för andra friflytande mobilitetssystem som etableras i staden.

Ett försök med "hot spots" på Kungsbron.

Ökad trafiksäkerhet

Trafiksäkerheten ska öka i staden, inte minst ur ett jämställdhets-, barn- och äldreperspektiv. I enlighet med "Trafiksäkerhetsprogram för Stockholms stad 2010-2020" läggs fokus på åtgärder som ger stor effekt och som staden har rådighet över: hastighetsefterlevnad, säkra huvudgator och ökad kunskap. Kontoret arbetar dels med enskilda trafiksäkerhetsprojekt och dels med att integrera trafiksäkerhetshöjande åtgärder i övriga projekt. Särskild vikt läggs på miljöer med många oskyddade trafikanter och på gång- och cykelpassager. Vidare fortsätter kontoret att vara pådrivande för fler hastighetskameror (ATK) och arbeta vidare med geofencing i samråd med branschen, Trafikverket och andra aktörer i staden. Kontoret deltog även i mötesplats smart stad i juni för att lyfta behovet av samverkan kring utveckling av geofencing. Senare under året kommer även en revidering av trafiksäkerhetsprogrammet att påbörjas och i samband med detta ska ett ökat fokus läggas på sambandet mellan drift och underhåll och olyckor med oskyddade trafikanter.

Arbetet med att anpassa hastigheterna till de lokala förutsättningarna och få bättre hastighetsefterlevnad fortgår. För arbetet med hastighetsplanerna är staden uppdelad i fem delområden och 2019 genomförs fysiska åtgärder bl.a. inom delområde två, som består av Hässelby-Vällingby, Skärholmen, Liljeholmen, Fruängen och Norrmalm.

Genomförandebeslutet avseende delområde tre, som består av Farsta, Rinkeby-Kista, Skarpnäck och Östermalm, planeras att presenteras för nämnden under hösten. Inom hastighetsplanerna föreslås både sänkningar och höjningar av hastigheterna och på gator där

det föreslås höjningar ska dessa bl.a. föregås av hastighetssäkrade passager. Även för vissa gator där hastigheten ska sänkas ser kontoret behov av fysiska åtgärder för att undvika för stor skillnad mellan skyltad hastighet och vad trafikmiljön signalerar, vilket kan leda till låg hastighetsefterlevnad. Nämnden beslutade i augusti att pröva dynamiska farthinder på två platser i staden och detta försök kommer att utvärderas under kommande år.

Trafiksäkerhetsarbetet med stadens skolor tar sin utgångspunkt i ”Plan för säkra och trygga skolvägar” och syftar till ökad trafiksäkerhet och att fler resor till och från skolorna ska ske utan bil. Under 2019 genomförs både fysiska och beteendepåverkande åtgärder på en rad skolor runt om i staden, t.ex. vid Slättgårdsskolan, Mariaskolan, Hökarängsskolan och Engelbrektsskolan. En utredning tas fram för aktuella skolor som beskriver nuläget samt behov av åtgärder. Arbetet med både fysiska och beteendepåverkande åtgärder planeras i dialog med skolledning, föräldraförening och elevråd om trafiksituationen kring respektive skola.

Planering och samverkan för en mer framkomlig stad

Under 2019 utvecklas samordningen av trafikarbeten för att minska trafikstörningarna runt om i staden. Redan idag finns verktyg och processer för detta, men de behöver tillämpas mer systematiskt och organiseras tydligare, samtidigt som samarbetet med alla regionala aktörer behöver stärkas. Vägledande principer är att förebygga och minimera trafikpåverkan i det primära vägnätet och att säkra framkomligheten för kapacitetsstarka färdmedel som buss, cykel och gång. Ett gemensamt arbete mellan stadsbyggnadskontoret, exploateringskontoret och trafikkontoret har påbörjats för att ta fram en arbetsmetodik som tydligt beskriver hur kontoren bör gå till väga när projekt berör det primära vägnätet. En ny roll har inrättats på kontoret med uppgift att strategiskt koordinera de trafikpåverkande arbetena.

Även samordningen med ledningsdragande bolag behöver stärkas för att minska både störningar i näten och trafikpåverkan. Processerna utvecklas för den verksamhet som samordnar ledningar i stadens mark mot mer enhetliga och effektiva samverkansformer som samtidigt möjliggör en säker och effektiv användning av ledningsnäten. Ett led i detta är att arbeta för att samtliga aktörer som gräver i stadens gator beställer en samlingskarta, för att undvika avgrävningar av kablar som bl.a. kan resultera i trafikstörningar.

Verktyget TSA (TrafikStörande Arbeten), även kallat huvudtidplanen, syftar till att identifiera kommande problempunkter och underlätta samordning mellan och inom berörda organisationer. Ett löpande arbete pågår med att tillsammans med regionens andra aktörer utveckla både verktyget och de interna rutinerna för att ta fram planen och att integrera hanteringen av trafikstörningar som en naturlig del i kontorets verksamhet. Vidare fortsätter kontoret att utveckla IT-systemet Gatuarbete Samordnad Projektplanering (GSP) och arbeta för ett mer allmänt tillämpande av systemet.

Planerings- och samverkansfrågan drivs även inom projektet TITAN (Tillståndsgivning och incitament för minskad trafikpåverkan). Projektet pågår till och med 2020 och syftar till att utarbeta och föreslå kontoret konkreta förslag för att förbättra samordningsarbete och tillståndsgivning och utifrån detta förbättra framkomligheten. Som en första leverans har projektet utarbetat det kontorsinterna dokumentet "Trafikkontorets strategi för medveten beslutad framkomlighet" som antagits av kontorsledningen. Strategin är kontorets svar på frågan "Hur arbetar vi på trafikkontoret med en medveten beslutad framkomlighet?" En del av det pågående arbetet i projektet är nu att föreslå en handlingsplan baserad på strategin.

Trafikpåverkande gatuarbeten kräver en av trafikkontoret godkänd trafikordningsplan (TA-plan), som beskriver hur framkomligheten för samtliga trafikslag ska säkras. Ofta inkommer ofullständiga TA-plansansökningar till kontoret med kort framförhållning, vilket försvårar möjligheterna att arbeta proaktivt. Kontoret utvecklar därför arbetet med TA-planer och under våren har bl.a. vitesförfarandet arbetats igenom för att säkerställa likvärdiga bedömningar både vad gäller TA-planer och viten. Kontoret gör fler kontroller, provar att ha projektanställda kontrollanter som bl.a. kontrollerar efterföljandet av TA-planer, samt utvecklar den interna samordningen. Även arbete med digitala ansökningar har påbörjats. När det gäller trafikstörande projekt helt utan tillstånd har också ett arbete inletts.

Samarbetet med Trafikverket fortsätter för att med hjälp av TransModeler, ett verktyg för strategisk trafikmodellering, bättre kunna analysera trängsel i större områden. Verktuget används nu i flera utredningar, samtidigt som programvarans funktion löpande utvärderas. Arbetet fortsätter också med att hitta alternativ för framtida samarbetsformer inom trafikinformationsområdet mellan de största trafikaktörerna i regionen och med att inom ramen för Trafik Stockholms verksamhet utveckla trafik.nu och dess app med information om planerade och oplanerade störningar.

Minskad klimatpåverkan

En av de stora utmaningarna när Stockholm växer är att möta efterfrågan på ökat resande, samtidigt som klimatpåverkan ska minska. Till år 2020 ska åtgärder för att minska biltrafiken ha vidtagits i staden som sammantaget motsvarar en reduktion av utsläppen med minst 80 000 ton CO₂e (koldioxidekvivalenter) jämfört med nivån för 2012. Åtgärder genomförs även för att uppnå stadens klimatmål och de nationella klimatmålen till år 2030. 2040 ska Stockholm vara en fossilbränslefri stad. Under 2019 fortsätter kontoret att utvärdera genomförda trafikminskningsinsatser och identifiera nya tänkbara åtgärder och detta arbete ska redovisas för nämnden under året. Utifrån denna redovisning ska kontoret fortsätta verka för en minskad biltrafik, t.ex. genom att öka attraktiviteten för de mer kapacitetsstarka transportslagen. Kontoret fortsätter också att utveckla trafikmätningarna för att synliggöra förändring och utveckling av olika trafikantslag. Under året har arbete skett med stadens nya miljöprogram och klimathandlingsplan. I förslaget till handlingsplan identifieras ett antal åtgärder för kontoret att arbeta vidare med.

Utbyggnaden av publik laddinfrastruktur för eldrivna fordon fortsätter i samverkan med miljöförvaltningen, Stockholms stads Parkering AB och näringslivet. Kontoret har under året tagit fram och lanserat en karta med upp till 5 000 lämpliga platser för gatuladdning i innerstaden. Det har även tagits fram kriterier för etablering av ytterligare 5000 platser i ytterstaden. Tillsammans med Stockholms stads Parkering AB medverkar kontoret till att 4 000 publika laddplatser finns uppförda till år 2022. Under våren och sommaren har två aktörer satt upp nya laddplatser på flera gator i innerstaden, och flera är på gång under året. I september håller kontoret, tillsammans med miljöförvaltningen, ett kunskaps- och erfarenhetsseminarium där många olika laddaktörer bjudits in. Vidare ska åtgärder för fortsatt elektrifiering av transportsektorn initieras, samt vad som krävs för att nå en utsläppsfri innerstad år 2030 utredas. Kontorets egen fordonsflotta består enbart av elhybrider och gasbilar.

Kontoret deltar i flera EU-projekt, t.ex. Civitas Eccentric som syftar till att skynda på utvecklingen att ställa om till förnybara bränslen och alternativa transportsätt. Kontoret är

även medlem i konsortiet Mobilus, som under perioden 2019-2026 kommer att delta i EU-programmet Knowledge Innovation Community inom urban mobilitet. Detta innebär att kontoret får möjlighet att genomföra innovationsprojekt med väsentliga bidrag från EU och ett ärende om detta presenterades för nämnden i april. Ett projekt som kontoret deltar i är ”Zeus”, inom Mobilus, som står för Zero Emissions off peak Urban deliveries. Projektet utgår från resultat i Eccentric-projektet och vidareutvecklar tysta nattleveranser med eldrivna fordon för bättre framkomlighet och minskade utsläpp.

I början av år 2019 gjordes en översyn av kommunikationskonceptet ”Ser du möjligheterna” i syfte att förbättra och förstärka kommunikationen kring stadens satsningar på cykel, gång och kollektivtrafik. Konceptet används i samband med alla projekt inom dessa områden. I år kommer det att utvecklas till att även omfatta kommunikation för att motverka nedskräpning. Kontoret fortsätter även att utveckla användandet av sociala medier för att kommunicera med stockholmarna i frågor gällande gång och cykel, vilket även beskrivs under mål 1.2.

Jämställdhet i transportsystemet

Trenden är att skillnaderna mellan hur män och kvinnor reser i Stockholm minskar. I dagsläget utgör män 59 % både i biltrafiken och i cykeltrafiken, medan kvinnor utgör 58 % i kollektivtrafiken. Vid redovisning av skillnader mellan genomsnitt för mäns och kvinnors beteende och värderingar är det dock viktigt att hålla i minnet att variationen inom respektive grupp är betydligt större än skillnaden mellan genomsnittet. Resvanorna är heller inte statiska, utan förändras över tid, ofta med en tydlig koppling till förändrade värderingar och livsmönster i samhället i övrigt. De skillnader i resvanor som kan observeras mellan män och kvinnor har sällan uppkommit i transportsystemet, utan är snarare ett uttryck för de skillnader mellan könen som finns i det övriga samhället. Jämställdhet i transportsystemet handlar heller inte om att mäns och kvinnors beteende ska vara lika, utan att alla ska ha samma möjligheter.

Studier visar att kvinnor i högre utsträckning än män anpassar sina resval utifrån upplevelser av otrygghet, varför trygghetsskapande åtgärder är positiva ur ett jämställdhetsperspektiv, men också exempel på planering som gynnar alla grupper i samhället. För trafikkontorets räkning, och med koppling till detta nämndmål, är det därför av vikt att planera gång- och cykelvägar så att den upplevda tryggheten ökar, t.ex. genom att gångtrafikanter och cyklister upplever att de har en god sikt och att de syns från omkringliggande byggnader.

Trafiksäkerhetsåtgärder bidrar också genom att öka både den upplevda och den faktiska tryggheten. Det är även viktigt att baserat på kunskapen om med vilka färdmedel som män och kvinnor reser, säkerställa att framkomligheten och trafiksäkerheten i samband med t.ex. trafikomläggningar inte systematiskt missgynnar något av könen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Vägtrafikarbete per person				0,4 %		-0,5 %		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Anlägga 2 000 nya cykelparkeringar.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Hittills under 2019 har ca 1 200 platser byggts, resterande 800 är under planering och beräknas färdigställas innan årsskiftet.			
 Delta i den av stadsledningskontoret ledda utredningen om förutsättningarna för att gräva ner delar av Centralbron.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Stadsledningskontoret leder arbetet och har haft inledande samtal med trafikkontoret i frågan. Arbeta har inletts för att samla ihop material kring tidigare utredningar och projekt som kan vara relevanta för uppdraget.			
 Fortsätta att utreda en cykelbro mellan Gamla stan och Tegelbacken.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Arbetet med cykelbron fortsätter under hösten och underlag för inriktningsbeslut bedöms kunna vara färdigt under 2020.			
 Fortsätta utveckla arbetet med trafikanordningsplaner, t.ex. genom utökade kontroller, digitaliserad ansökningsprocess och arbete för möjligheten att införa påverkansbaserad avgift. Även arbetet med sanktioner mot trafikstörande projekt som sker helt utan tillstånd ska skärpas.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Kontoret har bl.a. arbetat igenom vitesförfarandet för att säkerställa likvärdiga bedömningar både vad gäller trafikanordningsplaner och viten. Kontoret gör fler kontroller, samt provar att ha projektanställda kontrollanter som bl.a. kontrollerar efterföljandet av planerna. Även arbetet med digitala ansökningar och arbetet med sanktioner mot trafikstörande projekt som sker utan tillstånd har påbörjats.			
 Förstärka en systematisk och kraftfull framkomlighetskontroll av de viktigaste cykelstråken.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Tiderna för förstärkt övervakning med MC-burna p-vakter har utökats till att omfatta sex vakter alla vardagar klockan 7-19, från tidig vår till sen höst. Parkeringsövervakningen av cykelfält och cykelbanor prioriteras. Ett flertal parkeringsanmärkingar har meddelats.			
 Genomföra breddningar av övergångsställen med höga gångflöden.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Breddning av övergångsställen på tre platser med höga gångflöden planeras utföras under året. Platserna som valts ut är i korsningarna Sveavägen/Kungsgatan, Kungsgatan/Norrländsgatan och Vanadisvägen vid Vanadisplan.			
 Handla upp ett nytt system för låncyklar.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Kontoret fattade tilldelningsbeslut innan sommaren. Beslutet är dock överklagat till förvaltningsrätten och kontoret inväntar utfallet. Ambitionen är att ett nytt system ska finnas på plats under våren 2020.			
 Identifiera 10 000 lämpliga platser för gatuladdning.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Kontoret har under året tagit fram och lanserat en karta med upp till 5 000 lämpliga platser för gatuladdning i innerstaden. Det har även tagits fram kriterier för etablering av resterande 5000 platser i ytterstaden.			
 Införa fler lastplatser för att underlätta varuleveranser.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Kontoret utreder alltid samtliga ansökningar om lastplatser i syfte att underlätta för näringslivet, och de flesta ansökningar beviljas.			
 Införa fler upphämnings-/avlämningsplatser för taxi i gatumiljön.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Kontoret utreder alltid inkomna ansökningar, finns det möjlighet ur framkomlighetssynpunkt så inrättas taxiplatser efter önskemål.			
 Inom ramen för arbetet med hastighetsplanerna fortsätta pröva och utvärdera dynamiska farthinder på utvalda sträckor.	2019-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys Nämnden beslutade i augusti att pröva dynamiska farthinder på två platser i staden och detta försök kommer att utvärderas under kommande år.			
 Påbörja arbetet med att revidera stadens trafiksäkerhetsprogram.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Förberedelser pågår med att ta fram ett underlag inför arbetet med ett nytt trafiksäkerhetsprogram.			
 Reducera parkeringsavgiften för motorcykel.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Parkeringsavgiften för motorcykel reducerades fr.o.m. den 1 juni efter beslut från nämnden och kommunfullmäktige.			
 Slutföra översynen av stadens cykelplan för att öka ambitionen ytterligare och anpassa planen till förändringar av lagstiftningen kring cykling, stadsutveckling och innovationer på området.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Arbetet med att slutföra översynen pågår. Redovisning till nämnden planeras till december 2019.			
 Slutredovisa satsningen att investera en miljard kronor i cykelinfrastrukturåtgärder mellan 2012 och 2018.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys En slutredovisning till nämnden planeras i oktober.			
 Tillsammans med exploateringskontoret revidera riktlinjerna för projektspecifika och gröna parkeringstal där det i nybyggnation erbjuds bilpool och lådcykelpool.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Arbetet har inletts och det är kontorens bedömning att ett rimligt första steg, innan revidering, är att göra en utvärdering av befintliga riktlinjer och detta arbete kommer att påbörjas till hösten tillsammans med exploateringskontoret. Vidare har ett arbete med att utveckla en enklare metod för att följa mobilitetsutbudets effekter på mobilitetsvanor påbörjats.			
 Utredda förutsättningar för ett försök med cykeltunnel i Söderledstunneln mellan Medborgarplatsen och Hornsgatan med start år 2020.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Kontoret har genomfört en initial utredning av förutsättningarna för ett försök med cykeltunnel i Söderledstunneln. Utredningen visar att försöket skulle kräva någon form av avskiljande vägg inne i tunneln. Dessutom skiljer sig trafikförutsättningarna jämfört med när uppdraget gavs eftersom Katarinavägen nu bedöms vara stängd för biltrafik under betydligt längre tid. Kontoret bedömer att det ifall ett försök ska genomföras skulle finnas ett ytterligare utredningsbehov för att klargöra frågor som ventilation, brandsäkerhet och utrymningsvägar.			
 Utredda förutsättningar för utveckling av Skeppsbron med bättre vistelseytor, levande stadsliv och tillgängliggörande av vattnet, i samarbete med Stockholms Hamn AB och Stockholms Stads Parkering AB.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Kontoret har påbörjat utredningen och planerar att presentera ett ärenden för nämnden kring årsskiftet 2019/20.			
 Utredda vad som krävs för att nå en utsläppsfri innerstad 2030 tillsammans med miljöförvaltningen och i samråd med stadsledningskontoret.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Arbetet med att utreda vad som krävs för att nå en utsläppsfri innerstad 2030 fortsätter under året.			
 Utveckla samordningen av trafikarbeten och arbeten av ledningsdragande bolag för att minska trafikstörningarna runt om i staden, bl.a. genom tydligare processer och mer systematiskt tillämpade verktyg.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Planerings- och samverkansfrågan drivs bl.a. inom projektet TITAN (Tillståndsgivning och incitament för minskad trafikpåverkan). Projektet pågår till och med 2020 och syftar till att utarbeta och föreslå kontoret konkreta förslag för att förbättra samordningsarbete och tillståndsgivning och utifrån detta förbättra framkomligheten. Som en första leverans har projektet utarbetat det kontorsinterna dokumentet "Trafikkontorets strategi för medveten beslutad framkomlighet" som antagits av kontorsledningen. Strategin är kontorets svar på frågan "Hur arbetar vi på trafikkontoret med en medveten beslutad framkomlighet?" En del av det pågående arbetet i projektet är nu att föreslå en handlingsplan baserad på strategin.			
 Utveckla vinterväghållningen för gångtrafikanter, bl.a. genom sopsaltning av trottoarer.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Tester för förbättrad vinterväghållning för gångtrafikanter utfördes på ett tiotal trottoarer på Norrmalm under vintersäsongen. Två maskiner har arbetat på dessa trottoarer, en med sopvals fram och saltlösning bak, och en med plog fram och sandburk bak. Mätning har gjorts av friktion och av saltrester på trottoarer, och kontroller och dokumentation har utförts i samband med testerna. Planering inför vintersäsongen 2019/2020 pågår och försöket beräknas kunna utökas till delar av ytterstaden.			
 Utvärdera arbetet med och användandet av publik laddinfrastruktur.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Utvärderingen är klar och behandlades på nämndens sammanträde i juni.			
 Utvärdera det under 2018 slutförda införandet av plan för gatuparkering.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys En slutredovisning av investeringsprojektet redovisades i aprilnämnden. En analys av effekterna av omregleringarna kommer att presenteras för nämnden i slutet av året, efter att höstens parkeringsmätningar är genomförda.			
 Öka prioriteringen av bussar i trafiksignaler, genom att ge stombussar absolut prioritet i utvalda korsningar och påbörja ett arbete med signalprioritering för övriga bussar.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys En genomgång av möjliga förbättringar av prioriteringen för flertalet av signalerna längs linje 4 är genomförd. Linjen har delats upp i tre etapper och förändringar har genomförts på den första etappen på Södermalm. Arbeta med resterande etapper pågår under hösten.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

 Uppfylls helt

Analys

Trafikkontoret spelar en viktig roll i arbetet med att säkerställa att Stockholm är en ledande och modern kultur- och evenemangsstad, bl.a. i egenskap av tillståndsgivare för evenemang och kontoret fortsätter att arbeta för en effektiv tillståndsprocess, där byråkrati och regelverk inte upplevs som hinder och där arrangörer har "en väg in" till kontoret. När evenemang väl genomförs ska de offentliga rummen upplevas som trygga och attraktiva. Närvaron av kultur i det offentliga rummet ska öka och vid utveckling och förvaltning av stadsmiljön ska konst och kulturell verksamhet inkluderas och uppmuntras, t.ex. inom koncepten Levande Stockholm och Grönare Stockholm.

Förutom det rika utbudet av kultur och evenemang, lockas även besökare till Stockholm av de vackra parkerna, fina promenadstråken och den attraktiva stadsbilden. Att förvalta och utveckla dessa värden är viktiga uppgifter för trafikkontoret, särskilt när staden växer så snabbt. Initiativ som Levande Stockholm och Grönare Stockholm är viktiga även i detta

sammanhang, för att garantera att staden har en stark besöksnäring även i framtiden.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stockholm Business Region AB ska tillsammans med Stockholms Hamnar, trafiknämnden och exploateringsnämnden utarbeta förslag till hållbar utveckling för en växande besöksnäring .	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Trafikkontoret deltar i arbetet, som påbörjades innan sommaren, och leds av Stockholm Business Region AB.			

Nämndmål:

Stockholms offentliga rum uppmuntrar kulturell verksamhet och evenemang

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Fler offentliga platser rymmer konst och kultur.
- En digital karta över stadens evenemangsplatser tas fram.

Analys

Stockholms offentliga rum ska uppmuntra närvaron av kultur i det offentliga rummet, något som kräver nära samverkan med kulturförvaltningen. Under året planeras bl.a. utsmyckning av gångtunneln under Örbyleden, konstnärlig utsmyckning av cykelställ vid Fridhemsplan, och att integrera konst i arbetet med Levande Stockholm. Enprocentregeln för konst, som innebär att en procent av ett byggprojekts utgifter ska avsättas för konstnärligt gestaltningsarbete, beaktas bl.a. inom ramen för Grönare Stockholm. Exempelvis genomförs ”Grönt kulturstråk Husby” och konst på Vårbergstoppen i samarbete med Stockholm konst. För att uppmuntra kulturell verksamhet är allmänna sammankomster, t.ex. framförande av konstnärliga verk, på stadens mark avgiftsbefriade. Detsamma gäller alla evenemang utan marknadsföringssyfte riktade mot barn och ungdomar.

Det ska vara enkelt för arrangörer att både söka tillstånd för och att genomföra evenemang i Stockholm. Arrangörer kan vända sig till stadens s.k. evenemangslots för att få hjälp och råd och en informationssida har skapats på webben som vänder sig till evenemangsarrangörer. Där har staden bl.a. samlat info om de tillstånd som behövs för att genomföra ett evenemang. Arrangörer uppmuntras att sprida evenemang geografiskt för att alla delar av staden ska leva. När evenemangen väl genomförs ska de vara trygga och arbetet för ökad trygghet i det offentliga rummet beskrivs närmare under mål 1.2.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ta fram en digital karta över stadens evenemangsplatser.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Kontoret har undersökt frågan och funnit att det inte är möjligt med en interaktiv digital karta på nya stockholm.se. Däremot finns redan nu på webben en vanlig kartbild över stadens evenemangsplatser.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

 Uppfylls helt

Analys

Stockholm har goda möjligheter att vara ledare i den globala omställning som världen står inför med vår tids stora miljöutmaningar. Trafikkontorets bidrag till detta handlar, förutom om omställningen till hållbara transportlösningar som beskrivs närmare under mål 2.3, bl.a. om att vårda och utveckla stadens grönstruktur, göra stadsmiljön mer motståndskraftig mot extrema väder såsom skyfall, energieffektivisera verksamheten, ställa krav på hållbara material i samband med upphandlingar, göra det enkelt att återvinna i stadens offentliga rum och vidta åtgärder för att stadens luft ska vara ren. Stockholm ska vara fossilbränslefritt senast 2040 och stadens egen organisation ska vara fossilbränslefri år 2030.

Stockholm är en av världens vackraste städer med höga naturvärden och ca 40 % av kommunens yta utgörs av grönområden av olika slag. Dessa gröna inslag ger stockholmarna möjlighet till rekreation, är viktiga för den biologiska mångfalden och för att generera ekosystemtjänster, samt spelar en allt större roll i att möta de utmaningar som ett förändrat klimat innebär. Till grund för arbetet med att värna och utveckla stadens gröna värden ligger bl.a. Stockholms miljöprogram och riktlinjerna för Grönare Stockholm. Dessa riktlinjer ger trafikkontoret ett tydligt samordningsansvar och den större satsning som pågått sedan 2017 för att förstärka grönstrukturen i ytterstaden fortsätter. Vidare har arbetet med att etablera en strategisk funktion för skyfallshantering påbörjats.

Motorfordonstrafiken i staden påverkar luftkvaliteten och tidigare har miljö kvalitetsnormerna för både kvävedioxid (NO₂) och partiklar (PM₁₀) överskridits. Kontorets arbete med att minska PM₁₀ har gett resultat, främst genom utvecklandet av nya dammbindande tekniker och genom dubbdäcksförbud på tre av stadens gator. Arbetet behöver dock fortsätta och för NO₂ överskrids halterna fortfarande. För att förbättra luftkvaliteten har nämnden och kommunfullmäktige fattat beslut om att införa miljözon klass II på Hornsgatan fr.o.m. den 15 januari 2020.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Köpt energi (GWh)				58 GWh		58 GWh	1735 GWh	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Exploateringsnämnden och trafiknämnden ska genomföra pilotprojekt med eldrivna arbetsmaskiner.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Kontoret har dels inlett en kontakt med tillverkare av elsopmaskiner, och dels upphandlat och beställt en eldriven arbetsmaskin för nyttjande i stadens undermarksanläggningar. Den eldrivna arbetsmaskinen ska levereras under september.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Under pågående upphandling av entreprenörstjänster kommer kontoret se över möjligheten att kravställa användandet av eldrivna arbetsmaskiner.			
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska ta fram en strategi för biologisk mångfald i samarbete med samordningsgruppen för grönare Stockholm	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Strategin för biologisk mångfald kommer att slut presenteras vid den strategiska samordningsgruppens möte i oktober. Kontoret inväntar därefter en kontorsremiss från miljöförvaltningen.			
  Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samarbete med trafiknämnden ta fram en strategi för att genom innovationer och en god stadsmiljö öka återvinningen och minska nedskräpningen	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Trafikkontoret och Stockholm Vatten och Avfall AB har tillsammans tagit fram fem strategiska punkter för arbetet mot nedskräpning och för ökad återvinning. De strategiska punkterna bottnar i stadens avfallsplan.			

Nämndmål:

Stockholms offentliga rum är hållbara och erbjuder en god livsmiljö

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Ett grönare Stockholm.
- Utvecklad skyfalls- och dagvattenhantering.
- Miljö kvalitetsnormerna för PM10 klaras och halterna av NO2 minskar.
- Energianvändningen i kontorets anläggningar är fortsatt låg.

Analys

Grönare Stockholm

Enligt stadens riktlinjer för ett Grönare Stockholm leder kontoret en samordningsgrupp som ska stärka arbetet med grön infrastruktur och mångfunktionalitet i stadens parker och grönområden. Gruppens arbete, och återrapporteringen av arbetet, fortsätter att utvecklas, bl.a. avseende stadens gröna styrdokument, och under året har gruppen sammanträtt och prioriterat bland de aktuella gröna uppdragen. Gruppen medverkar även i att ta fram en strategi för att utveckla stadens biologiska mångfald under ledning av miljöförvaltningen. Vidare ska trafikkontoret medverka i en utredning av Stockholms framtida gröna infrastruktur.

Ett viktigt verktyg för utvecklingen av stadens gröna värden är de investeringar om 300 mnkr i ytterstadens parker som trafikkontoret genomför i nära samverkan med stadsdelsförvaltningar och miljöförvaltningen samt i dialog med medborgarna. Ett 25-tal projekt genomförs och den enskilt största investeringen är utvecklingen av Vårbergstoppen i Skärholmen till en modern stadspark. Ett kontinuerligt arbete sker med att kommunicera dessa satsningar till stockholmarna, t.ex. i samband med Parkernas dag och Körsbärsblommans dag. Under året utreder kontoret också, i samarbete med exploateringskontoret och Södermalms stadsdelsförvaltning, möjligheterna till en ny parkmiljö längs det nedlagda spårområdet vid Årstaviken. Studier visar att kvinnor i högre grad än män anpassar sitt beteende utifrån upplevelser av otrygghet, varför ett trygghetsperspektiv i stadens grönområden är en förutsättning för att kvinnor och män ska ha samma möjligheter att nyttja områdena. Det är

även angeläget att ensliga grönområden inte utgör otrygga barriärer.

De sex kommuncentrala parker som trafiknämnden har skötselansvar för (Kungsträdgården, Berzelii Park, Norra Bantorget, Strömparterren, Järvafältet och Årstafältet) fortsätter att vårdas och utvecklas för att tillgodose behovet av välskötta gröna lungor i den allt tätare staden. Samtidigt pågår planering och förs diskussioner om vilken förvaltning som framöver ska ha skötselansvaret för Årstafältet, i och med exploateringen som sker där. Gällande Kungsträdgården kommer en uppdatering av framtagna planer för dess evenemangsplats att genomföras under hösten och den långsiktiga utvecklingen av parkens rekreations- och vistelsevärden fortsätter tillsammans med stadsbyggnadskontoret. Kungsträdgårdens almar har även genomgått en växtbäddsrenovering under våren 2019. Vidare utreds förutsättningarna för att utveckla Hästa gård på Järvafältet i samarbete med fastighetskontoret.

Livsvillkoren för stadens ca 40 000 gatuträd förbättras löpande, bl.a. genom beskärning, växtbäddsrenoveringar samt ny- och återplantering. Med biokol, krossad sten och kompost skapas ett långsiktigt hållbart växtsubstrat med mycket låg belastning på miljön, som samtidigt binder koldioxid. Detta prisbelönta koncept utvecklas successivt, bl.a. tillsammans med Stockholm Vatten och Avfall AB och tillämpas nu regelmässigt i kontorets växtbäddar.

Under 2019 tar kontoret tillsammans med Stockholm Vatten och Avfall AB fram en strategi för att genom innovationer och en god stadsmiljö öka återvinningen och minska nedskräpningen. Vidare fortsätter försöken med olika typer av källsorteringssystem i stadens parker och torg och i maj 2019 ställdes modulerna för källsortering ut på nytt.

Förbättrad vattenkvalitet och utvecklad dagvattenhantering

Stadens dagvattenstrategi understryker behovet av klimatanpassad planering och trafikkontoret har fått i uppdrag att i samarbete med andra berörda förvaltningar och bolag etablera en strategisk funktion för skyfallshantering. Arbetet har nu påbörjats och funktionen beräknas vara etablerad innan årets slut. Skyfallsarbetet kommer bl.a. att grunda sig på erfarenheter från genomförda pilotprojekt för ytlig dagvattenhantering vid Rådmansgatans tunnelbanestation och vid Sätra idrottsplats, men framförallt på stadens skyfallskartering. Syftet är bl.a. att ta fram rutiner och processer för hur staden fortsättningsvis kan utveckla arbetet med skyfalls- och dagvattenhantering med fokus på förebyggande åtgärder i befintlig miljö gällande allmän platsmark. Arbetet kommer att bedrivas med utgångspunkt i risk- och sårbarhetsanalyser.

När stadens principer för skyfallshantering har antagits av kommunfullmäktige ska de implementeras och kommuniceras. Tillsammans med berörda förvaltningar och bolag har ansvarsfrågan för stadens dagvatten- och vattenanläggningar klargjorts och i augusti genomförde kontoret och Stockholm Vatten och Avfall AB en workshop där det framtida arbetet planerades. Kontoret fortsätter även att leda arbetet och utvecklingen beträffande lokalt omhändertagande av dagvatten i växtbäddar till gatuträd och annan växtlighet.

Riktlinjer för arbetet med att förbättra vattenkvaliteten i sjöar och vattendrag finns i stadens vattenprogram. För kontorets del ligger fokus på att motverka den negativa vattenpåverkan som kan uppkomma genom trafikförorenat dagvatten och kontoret har under året deltagit i styr- och samordningsgrupper för detta arbete.

Renare luft

Arbetet för att förbättra luftkvaliteten avseende partiklar (PM10) och kvävedioxid (NO₂) fortsätter och luftkvalitetsnormerna ska inte överskridas på stadens gator. Kontoret arbetar i enlighet med gällande åtgärdsprogram för luft och bland de åtgärder som genomförs finns dammbindning av gator och trafikleder, spolningar av gator och optimerad halkbekämpning. Som ett resultat av dessa åtgärder har antalet dygnsöverskridanden avseende PM10 på stadens gator minskat kraftigt. Arbetet behöver dock drivas vidare och staden har alltjämt för höga partikelhalter för att klara det långsiktiga nationella miljömålet om frisk luft. Kontoret följer och utvärderar därför i samverkan med miljöförvaltningen ytterligare åtgärder för att minska partikelemissionerna och för en löpande dialog med Trafikverket om att förbättra luftkvaliteten längs de statliga vägarna.

För att minska halterna av NO₂ har nämnden och kommunfullmäktige tagit ett beslut om införande av miljözon klass II på Hornsgatan fr.o.m. den 15 januari 2020. Utifrån utvärderingen av effekterna av införandet på Hornsgatan ska kontoret löpande pröva vilka ytterligare gator som kan bli aktuella för miljözoner och i detta sammanhang ska dynamisk tillämpning prövas i första hand. Under 2019 ska även möjligheten att visualisera realtidsmätningen av luftkvaliteten utredas.

Buller och vibrationer

Buller- och vibrationsstörningar från trafiken ska minimeras och stadens åtgärdsprogram för buller för perioden 2019-2023 beskriver hur det uppkomna bullret ska hanteras. Vid stora infrastrukturprojekt är buller och vibrationer ofrånkomligt och kontoret arbetar för att på bästa sätt hantera störningar av detta slag, t.ex. genom att försöka hitta metoder och maskiner som minskar bullernivåerna, arbeta med proaktiv kommunikation och subventionera fönsterbyten. Kontoret fortsätter också att placera ut bullerskydd runt om i staden, bl.a. vid rekreativstråk, och tillsammans med miljöförvaltningen, exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret har en handbok för gröna bullerlösningar tagits fram. Syftet med handboken är att beskriva effekter och ge konkreta rekommendationer för hur gröna lösningar kan utformas för att begränsa buller samtidigt som det stärker andra ekosystemtjänster i staden. Kontoret arbetar också löpande med att hantera vibrationer, t.ex. genom att utreda möjligheterna att använda en annan betäckning på brunnslöck.

Hållbara val i verksamheten

Belysningen står för tre fjärdedelar av kontorets energianvändning och genom att successivt gå över till energieffektiv LED-belysning sänks energikostnaderna, samtidigt som positiva effekter för miljön och stadsbilden uppnås. 2018 beviljades kontoret centrala medel för klimatinvesteringar för inköp av armaturer för att byta ut stadens kvarvarande ca 3 400 kvicksilverarmaturer samt ca 3 700 armaturer med högtrycksnatrium. Armaturerna har lagerhållits och bytena sker nu successivt under året. Vid utbyggnad av belysningen, t.ex. i samband med nyexploateringar och förtätning, väljs det mest energieffektiva systemet som motsvarar uppställda krav. Kontoret fortsätter även att utveckla stadens framtida styrsystem för belysning, t.ex. närvarostyrd belysning. Utöver arbetet med belysning sker kontinuerliga utvärderingar av andra möjligheter att effektivisera förvaltningens energianvändning, såsom för broar, hissar, toaletter, trafiktunnlar och markvärme.

Kontoret fortsätter att tillämpa de miljökrav för entreprenader som tagits fram i samarbete med Trafikverket, Göteborgs stad och Malmö stad. Kraven är i linje med nationella miljö- och

klimatmål och utgör en del av arbetet för att minska klimatbelastningen av entreprenader till år 2030. Skadliga kemikalier ska inte användas och på sikt är ambitionen att fasa ut fossila bränslen i upphandlingar av transporter, entreprenader och arbetsmaskiner, samtidigt som ökade miljökrav i vissa fall kan innebära färre anbud och ökade kostnader, varför det är viktigt att hitta rätt balans. Under 2019 ska kontoret genomföra ett pilotprojekt med eldrivna arbetsmaskiner. En eldriven arbetsmaskin för nyttjande i stadens undermarksanläggningar är upphandlad, beställd och ska levereras under september. Under pågående upphandling av entreprenörstjänster kommer kontoret se över möjligheten att kravställa användandet av eldrivna arbetsmaskiner. I vissa lämpliga upphandlingar ställs även utökade miljökrav, t.ex. på laddhybridbil. Kontoret har även genomfört en pilotupphandling där ett frivilligt incitament om ökad inblandning av fossilfritt drivmedel var meriterande. Kontroller av att kontorets miljökrav efterlevs genomförs regelbundet.

Kontoret bevakar utvecklingen av nya hållbara material och miljövänliga alternativ. Ett exempel är beläggningen av Ulvsundavägen där asfaltstypen som används har framställts med bioolja. Dessutom används en mindre storlek på sten i asfalten, vilket reducerar bullernivån. Även möjligheterna att i vissa relevanta projekt använda Byggvarubedömningen (BVB), ett branschöverskridande system för miljöbedömning av byggvaror, undersöks. Under våren har kontorets projektstyrningsmetodik (Projekthandboken) kompletterats med mallar och instruktioner för att tillämpa systemet redan i projekteringskedet i investeringsprojekt. Kontoret har prövat att använda BVB i genomförandeskedet för några parkprojekt, vilket bedöms ha fungerat bra.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel bostäder i befintliga flerbostadsfastigheter som erbjudits åtgärder för att klara 30 dBA inomhus						100 %		2019
 Andel dubbdäcksanvändning på innerstadsgator	34			35	34	36		Tertial 2 2019
 Andel ny- och omplanterade träd där biokolsteknik används				100		80 %		2019
 Andel prioriterade och relevanta avtal enligt kemikalieplanen utan avvikelser från ställda kemikaliekrav				100 %		100 %		2019
 Andel reviderade parkplaner som innehåller strategier för utveckling av ekosystemtjänster				100 %		100 %		2019
 Antal bullerskyddade rekreativområden				0		1		2019
 Antal dygn över normvärdet för kvävedioxid i luft				25		7		2019

Analys

Mot bakgrund av de senaste årens utfall gör kontoret bedömningen att målet för denna indikator inte kommer att klaras. Det

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
<p>är svårt att hitta effektiva och rimliga åtgärder för att på kort sikt minska halten av kvävedioxid i luft. Allmänt trafikdämpande åtgärder, t.ex. trängselskatt och eventuellt parkeringsavgifter, har vissa effekter. Det viktigaste är dock åtgärder riktade mot fordon, t.ex. utsläppskrav på nya fordon, förbud att köra med gamla fordon och val av bränsle. Tillsammans med stadsledningskontoret arbetar trafikkontoret nu med att förbereda införande av miljözon klass II på Hornsgatan från 2020, vilket skulle kunna påverka halterna av kvävedioxid i luften.</p>								
	Antal dygn över normvärdet för PM10 i luft			34		35		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Delta i det av stadsledningskontoret ledda arbetet med att förbereda ett beslut om införande av miljözon klass II på Hornsgatan från 1 januari 2020.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Nämnden och kommunfullmäktige har fattat beslut om att införa miljözon klass II på Hornsgatan fr.o.m. den 15 januari 2020.			
 Etablera en strategisk funktion för skyfallshantering i samarbete med berörda förvaltningar och bolag, samt implementera och kommunicera stadens principer för skyfallshantering.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Arbetet har påbörjats och under tidig höst genomförs en upphandling av kompetens för att vara med och etablera den strategiska funktionen för skyfallshantering.			
 Genom samordningsgruppen för Grönare Stockholm och i samarbete med stadsdelsförvaltningarna, se över styrningen och samordningen av stadens gröna värden, t.ex. med avseende på styrdokument.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Den strategiska samordningsgruppen ser löpande över styrningen och samordningen av stadens gröna värden. En förvaltningsövergripande workshop genomfördes i februari för samordning och prioritering av årets gröna uppdrag. Resultatet av workshopen har sammanställts och utgör underlag för det fortsatta arbetet.			
 Genomföra energibesparande armaturbyten av ca 3 400 kvicksilverarmaturer samt ca 3 700 armaturer med högtrycksnatrium.	2019-01-01	2020-12-31	
Analys Installationen av energibesparande armaturer fortsätter och alla beräknas vara genomförda innan årets slut.			
 I samarbete med stadsdelsförvaltningarna, exploateringskontoret, miljöförvaltningen och stadsbyggnadskontoret utveckla arbetet med stadsdelsperspektiv på gröna svaga samband enligt översiktsplanen med syfte att ta fram projekt för gröna investeringar.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Utifrån översiktsplanens förslag till platser där de ekologiska sambanden bör stärkas har sju stycken projekt startats inom Grönare Stockholm. Projekten omfattar främst att stärka eksambanden och utveckla samt bygga nya grodpassager.			
 Implementera ett nytt åtgärdsprogram för buller som gäller fr.o.m. 2019.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Beslut om ett nytt åtgärdsprogram för buller togs i kommunfullmäktige i maj och kontoret arbetar enligt programmet sedan det antogs.			
 Löpande pröva vilka ytterligare gator som kan bli aktuella för miljözoner.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Arbetet med att löpande pröva vilka ytterligare gator som kan bli aktuella för miljözoner bör ta sin utgångspunkt i resultatet av de utvärderingar som genomförs i samband med införandet på Hornsgatan. Kontoret avvaktar därför införandet, samtidigt som luftkvaliteten runt om i staden följs löpande.			
▶ Tillsammans med exploateringskontoret, miljöförvaltningen och stadsbyggnadskontoret utreda Stockholms framtida gröna infrastruktur där hänsyn tas till folkhälsa, ekosystemtjänster, biologisk mångfald och en prognostiserad befolkningsökning till år 2100.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Ett projekt med ledning av den strategiska samordningsgruppen kommer att startas hösten 2019. Arbetsgruppen kommer att få en bred representation från berörda förvaltningar.			
✓ Utreda effekterna av växtbeklädda bullerskydd i samarbete med miljöförvaltningen.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys En handbok för gröna lösningar för en bättre ljudmiljö har tagits fram i samarbete med miljöförvaltningen, exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret och presenterades för respektive nämnder i april.			
▶ Utreda förutsättningarna för att utveckla Hästa gård, i samarbete med fastighetskontoret.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Arbetet pågår och fastighetskontoret har påbörjat en utredning för att värdera byggnaderna. Syftet med arbetet är att utreda hur staden på bästa sätt kan nyttja gården långsiktigt. För tillfället används gården av tillfälliga hyresgäster och viss utbildningsverksamhet samt djurhållning bedrivs. Ett tjänsteutlåtande planeras i slutet av året.			
▶ Utreda möjligheten att visualisera realtidsmätningen av luftkvalitet.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Kontoret kommer under året att utreda möjligheten att visualisera realtidsmätningen av luftkvalitet.			
▶ Utreda möjligheterna till en ny parkmiljö längs det nedlagda spårområdet vid Årstaviken, i samarbete med exploateringskontoret och stadsdelsförvaltningen.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Arbete pågår med att se över hur området kan utvecklas på bästa sätt.			
▶ Utveckla Kungsträdgårdens rekreations- och vistelsevärden som stadspark tillsammans med stadsbyggnadskontoret.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys En redovisning till nämnden av utvecklingen av Kungsträdgårdens evenemangsplats planeras under hösten och den långsiktiga utvecklingen av parkens rekreations- och vistelsevärden fortsätter tillsammans med stadsbyggnadskontoret.			
▶ Utveckla rutiner för att systematiskt kunna säkerställa att kontorets bygg- och anläggningsentreprenader uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen eller därmed jämförliga system.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Staden har fr.o.m. våren 2019 undantagit trafiknämnden från kraven på att använda Byggvarubedömningen (BVB) i samtliga bygg- och anläggningsentreprenader. Detta möjliggör för trafikkontoret att istället använda BVB i relevanta projekt, t.ex. i vissa investeringsprojekt med projektbudget över 5 mnkr. Rutiner för detta har arbetats in i kontorets projektmotodik "Projekthandboken" och kontoret har prövat att använda BVB i några parkprojekt.			

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Ekonomisk hållbarhet är en förutsättning för att stadens trafik- och utemiljö ska fungera både nu och i framtiden. Trafikkontoret ska ha en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser, där skattebetalarnas pengar används på ett effektivt och ansvarsfullt sätt. Stockholm växer snabbt och de avvägningar som kontoret behöver göra blir allt mer komplexa. Det begränsade

utrymmet för investeringar kräver noggranna bedömningar av vilka projekt som ger störst samhällsnytta och vad som är rätt kvalitet i varje enskilt projekt och under 2019 utvecklas investeringsplaneringen för att tydliggöra dessa prioriteringar.

Skattemedlen ska användas effektivt, vilket förutsätter att kontoret kontinuerligt effektiviserar och optimerar arbetsätten, tar vara på digitaliseringens möjligheter, utvecklar formerna för upphandling, och systematiskt utvärderar och drar lärdomar av verksamheten. En lärande organisation är också en ekonomiskt hållbar organisation. Kontoret fortsätter även att arbeta för att vara en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor som attraherar, utvecklar och behåller kompetenta medarbetare och chefer. I detta arbete är kontorets strategiska organisationsutveckling ett viktigt verktyg.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

● Uppfylls helt

Analys

En budget i balans och långsiktigt hållbara finanser är förutsättningar för att Stockholms trafik- och utemiljö ska fungera både nu och i framtiden. Grundläggande principer för trafikkontorets ekonomiska förvaltning är att nyttan av skattebetalarnas pengar ska maximeras och att medlen ska värnas genom rättvisande redovisning och god internkontroll. Det totala investeringsutrymmet i staden är begränsat och varje genomförd investering leder till framtida kostnader för avskrivningar och ränta som belastar driftbudgeten, d.v.s. utrymmet för att driva verksamhet i staden. När staden växer behöver nya investeringar göras, samtidigt som det finns ett stort reinvesteringsbehov i den befintliga infrastrukturen. Det begränsade utrymmet för investeringar kräver därför noggranna avvägningar om vilka projekt som ger störst samhällsnytta och vad som är rätt kvalitet i varje enskilt projekt. Under året utvecklar kontoret investeringsplaneringen ytterligare, för att förbättra kvaliteten i dessa avvägningar. Detta arbete ska också leda till förbättrade kalkyler och större förutsägbarhet för investeringsprojekts slutkostnad.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	97,4 %			80,8 %		100 %	100 %	Tertial 2 2019
● Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	97,4 %			80,8 %		100 %	100 %	Tertial 2 2019
● Nämndens prognossäkerhet T2				-14 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2019

Nämndmål:

Trafikkontorets ekonomi är långsiktigt hållbar

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- En budgetföljsamhet på eller under 100 %.
- En prognossäkerhet på +/-1 % i tertialrapport 2 jämfört med bokslut.

Analys

Långsiktigt hållbar ekonomi

För att värna om och maximera nyttan av skattebetalarnas pengar, arbetar kontoret systematiskt med uppföljningar av ekonomiskt utfall. Prognossäkerheten ska vara hög och särskilt parkeringsintäkternas utveckling följs noggrant för att förbättra de långsiktiga intäktsprognoerna. Vidare ska kontoret under hösten ta fram en handlingsplan för att säkra kvaliteten på underlagen för kommande genomförandebeslut. Syftet är att säkerställa att nämnden får korrekta beslutsunderlag med väl underbyggda kalkyler. Kontoret arbetar också löpande med att säkerställa korrekt fakturahantering och informera om riktlinjerna mot mutor och jäv.

Under 2019 utvecklas en modell för att tydligare beskriva åtgärdsbehov, prioriteringar och avvägningar kopplat till kontorets investeringsverksamhet, och här har en projektplan tagits fram och en styrgrupp bildats. Samordning av projekt i tid och rum, både inom staden och med andra aktörer i regionen, är också angeläget för att minimera trafikstörningarna och utgifterna. Kontoret ser även ett behov av att i högre utsträckning kartlägga det långsiktiga reinvesteringsbehovet för t.ex. gator och konstruktioner med en tydlig beskrivning av prioriteringar och vad de får för konsekvenser. Högkonjunkturen för anläggningsarbeten skapar konkurrens om tillgängliga resurser och för att säkerställa väl genomförda projekt i tid utvecklas kontorets projekthantering och arbetet med kontorets strategi för detta beskrivs närmare under mål 3.2.

Att ta hand om stadens befintliga infrastruktur och anläggningar är en förutsättning för långsiktigt hållbara finanser, något som sker i enlighet med ett antal beslutade reinvesteringsprogram. Det handlar om reinvesteringar för att främja cykeltrafiken i enlighet med ett kommande reinvesteringsprogram fr.o.m. 2019 och att genomföra reinvesteringsprogrammet för 2017-2021 för stadens trafiksignaler. För belysning finns ett program för perioden 2011-2020 och för stadens gatuytor med tillhörande anordningar, t.ex. träd, papperskorgar och skyltar, finns ett program för åren 2019-2023. Det finns även ett reinvesteringsprogram för konstruktioner såsom broar, viadukter och tunnlar, som gäller under perioden 2014-2022. Under 2019 påbörjas även ett inledande arbete med att klassificera stadens broar utifrån dagens normer och krav på bärlighet.

Den växande staden

En växande stad innebär att trafikkontoret får ansvar för fler gator, anläggningar och nya områden. De tekniska lösningar och materialval som görs när dessa byggs får konsekvenser

för de framtida kostnaderna för drift och underhåll. När staden förtätas och stadsdelar ändrar karaktär, t.ex. med fler innerstadlika miljöer i ytterstaden, ökar dessutom förväntningarna på väghållningen i dessa områden och en höjd standard kommer att krävas. Under 2019 fortsätter kontoret att ta fram analyser av hur exempelvis materialval påverkar framtida kostnadsutveckling, samt att tillsammans med exploateringskontoret utveckla driftsnyckeltal för att beräkna tillkommande kostnader i exploateringsprojekt. Detta arbete beskrivs även under mål 1.2 och 2.2.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Tillsammans med exploateringskontoret utveckla driftsnyckeltal för att beräkna tillkommande kostnader i exploateringsprojekt.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Arbetet har påbörjats i samarbete med exploateringskontoret. Diskussion pågår inom kontoret för att tydliggöra ambitionsnivån och förväntningar på vad dessa nyckeltal ska kunna ge.			
 Utveckla en ny modell för investeringsplanering som tydliggör åtgärdsbehov, prioriteringar och avvägningar.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Arbetet med att ta fram en ny modell har påbörjats. En projektplan har tagits fram och godkänts av projektets styrgrupp. Till hösten kommer även en konsult att hjälpa till med framtagande av modellen.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

 Uppfylls helt

Analys

Skattebetalarnas pengar ska användas effektivt för att maximera nyttan för stockholmarna och kontorets arbetssätt behöver ständigt förbättras och effektiviseras för att kunna leverera högre kvalitet till lägre kostnad. För att klara detta måste kontoret vara en innovativ och lärande organisation, som är drivande i att nå nya lösningar på de utmaningar som staden står inför och som arbetar för att realisera digitaliseringens fulla potential. Varje åtgärd som kontoret genomför är dessutom ett tillfälle att lära sig något genom att utvärdera effekterna. Detta lärande behöver ske på både individuell och institutionell nivå; kontorets medarbetare, samt förvaltningen som organisation och som en del av en nationell och internationell bransch, ska löpande bidra till kunskapsuppbyggnaden inom nämndens verksamhetsområde.

Trafikkontoret upphandlar årligen för över två miljarder kronor och arbetar för att utveckla upphandlingsverksamheten så att upphandlingarna optimeras, formerna för upphandlingarna utvecklas och erfarenhetsutbytet med marknadens aktörer stärks. Även avtalsuppföljningen utvecklas. Kontoret ska fortsätta vara en attraktiv, jämställd och intressant arbetsgivare med goda villkor, systematiskt lärande och bra utvecklingsmöjligheter. För att säkerställa detta, och att kontoret attraherar, utvecklar och behåller kompetenta medarbetare och chefer, fortsätter den strategiska organisationsutvecklingen, som består av dels ett strategiskt HR-arbete och dels ett strategiskt arbete med att utveckla kontorets projekthantering. Fokusområden för 2019 är att utveckla kontorets professionella kompetens, erfarenhetsåterföring och lärande, och att göra kontoret till en än mer professionell beställare för att ge mer samhällsnytta för investerade medel.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex 	80	77	82	79		82	82	2019
Analys								
Aktivt Medskapandeindex (AMI) har ökat från 79 (2018) till 80 (2019) och samtliga delindex som mäts, motivation, ledarskap och styrning, har ökat. Inom ramen för den strategiska organisationsutvecklingen (strategiskt HR-arbete och projekthanteringsstrategin) fortsätter utvecklingsarbetet och kontoret gör bedömningen att det kan komma att bidra till att höja kontorets AMI ytterligare framöver.								
  Andel elektroniska inköp	98 %			92 %	98 %	95 %	tas fram av nämnden	Tertial 2 2019
  Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	100 %			100 %	100 %	100 %	tas fram av nämnden	Tertial 2 2019
  Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram				85 %		87 %	87%	2019
  Index Bra arbetsgivare	86			85		85	85	2019
  Sjukfrånvaro 	3,1 %	2,1 %	4,1 %	2,5 %	3,1 %	3,5 %	tas fram av nämnden	Tertial 2 2019
  Sjukfrånvaro dag 1-14 	1,1 %	1 %	1,1 %	1,1 %	1,1 %	1,2 %	tas fram av nämnden	Tertial 2 2019

Nämndmål:

Trafikkontoret är en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Kontorets sjukfrånvaro är fortsatt låg.
- Kontorets Aktivt Medskapandeindex (AMI) ökar.
- Kontorets handlingsplan för strategisk organisationsutveckling implementeras enligt plan.

Analys

Strategisk organisationsutveckling

Med en tydlig koppling till stadens personalpolicy har trafikkontorets strategiska HR-arbete konkretiserats i en strategi som tar sikte på år 2022. I enlighet med strategins handlingsplan ligger fokus 2019 på att utveckla kontorets professionella kompetens, erfarenhetsåterföring och lärande. Den första av två kunskapsdagar för alla chefer har genomförts med temat ”Förändringsledning”. Under våren har fortsatt träning på coachande förhållningssätt och feedback erbjudits kontorets medarbetare. Dessutom har under våren ett uppskattat lärande för kontorets chefer i mindre tvärgrupper påbörjats, med fortsättning under hösten. Målen är att kontoret ska ha effektiva processer, välfungerande kompetensförsörjning och

kunskapsöverföring, samt en professionell, utvecklande och attraktiv kultur. Arbetet sker under namnet strategisk organisationsutveckling, i nära samverkan med kontorets verksamhetsutveckling och projekthantering mm. Kontoret har dessutom inrättat en ny tjänst och rekryterat en utvecklingschef som kommer att börja på kontoret under hösten. Utvecklingschefens uppgift blir att leda och driva arbetet med verksamhetsutveckling.

Kompetensförsörjning

I en tid med hög personalrörlighet, stor konkurrens om arbetskraften och brist på ingenjörer är det viktigt att kontoret arbetar aktivt med att säkra kompetensförsörjningen. Den systematiska planeringen av kompetensförsörjningen utvecklas därför och integreras i ordinarie verksamhets- och budgetplanering. Kompetensutveckling är prioriterat och kontorets inriktning är att gå från hög men snäv specialistkompetens mot ökad generalist- och projektledarkompetens. Det strategiska HR-arbete som beskrivs ovan är ett viktigt verktyg i detta arbete och tillsammans med andra tekniska förvaltningar drivs utvecklingsprogrammet TN Akademin. Kontoret har även påbörjat arbetet med att ta fram en långsiktig strategi för arbetsgivarvarumärket som utgår från kompetensförsörjningsplanen, samt ser över möjligheterna att utveckla kontakten och samarbetet med högskolor och universitet. Under hösten hålls en workshop kring temat ”Beställarkompetens”. Syftet är att fånga upp hur kontoret på bästa sätt ska utveckla beställarkompetensen för att förbättra leveransprecision och förmågan att skapa värdeskapande samarbeten med leverantörer och entreprenörer.

En god arbetsmiljö

Arbetsmiljön följs kontinuerligt upp och utvecklas i samverkan med fackliga organisationer och både chefer och skyddsombud utbildas löpande i arbetsmiljöfrågor. Under 2019 stärks det systematiska arbetsmiljöarbetet ytterligare och processen för den årliga uppföljningen av arbetet revideras. Under våren togs ett nytt stödmaterial för arbetsplatsträffar fram för att lanseras under hösten. Ett nytt arbetssätt för aktiva åtgärder har också tagits fram och implementering av det nya arbetssättet ska påbörjas under hösten.

Arbetet med ombyggnationen av Tekniska nämndhuset fortsätter under ledning av fastighetskontoret. Under våren förändrades projektets etappindelning vilket innebär att ombyggnationen av hus 3, där ca 150 av trafikkontorets medarbetare arbetar, har tidigare lagts till hösten 2019. Under sommaren har därför dessa medarbetare evakuerats till dels andra delar av Tekniska nämndhuset, dels till externa lokaler. Ombyggnationen beräknas vara klar 2023.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Inom ramen för kontorets strategiska organisationsutveckling genomföra etappen ”Professionell kompetens, erfarenhetsåterföring och lärande”.	2019-01-01	2020-12-31	
Analys Arbetet har påbörjats och den första av två kunskapsdagar för kontorets chefer, med temat ”förändringsledning”, har genomförts. Under våren har fortsatt träning på coachande förhållningssätt och feedback erbjudits kontorets medarbetare. Dessutom har ett uppskattat lärande för kontorets chefer i mindre tvärgrupper påbörjats, med fortsättning under hösten.			
 Ta fram en strategi för kontorets arbetsgivarvarumärke som utgår från kompetensförsörjningsplanen.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Arbetet har påbörjats med att ta fram förslag på hur kontoret ska arbeta med sitt arbetsgivarvarumärke utifrån kompetensförsörjningsplanen. Under hösten hålls dessutom en workshop kring temat Beställarkompetens. Syftet är att kontoret ska förbättra leveransprecision och förmågan att skapa värdeskapande samarbeten med			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
leverantörer/entreprenörer.			
 Utveckla kontorets systematiska arbetsmiljöarbete.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Processen för den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet revideras och under våren togs ett nytt stödmaterial för arbetsplatsträffar fram för att lanseras under hösten. Ett nytt arbetssätt för aktiva åtgärder har också tagits fram och implementeringen ska påbörjas under hösten.			

Nämndmål:

Trafikkontoret är en innovativ och lärande organisation med effektiva arbetssätt

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Fler utvärderingsrapporter tas fram efter att nya åtgärder prövats.
- Ökad projektmognad, samarbetsförmåga och prognossäkerhet i kontorets projekthantering.
- En tydlig upphandlingsplan tas fram.
- Utvecklad och systematiserad uppföljning av driftentreprenader.
- Samtliga relevanta tjänsteutlåtanden innehåller en jämställdhetsanalys.

Analys

En innovativ och lärande organisation

Trafikkontoret ska fortsätta vara en innovativ och lärande organisation som kontinuerligt provar och utvärderar nya åtgärder. Fler utvärderingsrapporter tas fram, t.ex. bestående av före- och efterstudier, och en funktion har etablerats med uppgift att bistå samtliga organisatoriska enheter i arbetet med att systematiskt utvärdera effekterna av de försök kontoret gör. Syftet är att systematisera erfarenhetsåterföringen och säkerställa kontorets roll som en i branschen ledande kunskapsaktör. Dessa utvärderingar ska sedan spridas, t.ex. genom interna och externa seminarier, där resultat och lärdomar presenteras. Arbetet med att systematisera omvärldsbevakningen fortsätter och vid 2019 års upplaga av konferensen Transportforum, som VTI arrangerar, utökade kontoret sitt deltagande.

En fortsatt nära samverkan med lärosäten är prioriterad och kontoret förmedlar frågeställningar och uppdrag som kan ligga till grund för uppsatser, samt medverkar i forskning och utveckling genom att tillhandahålla data och delta i olika referensgrupper. Under året deltar kontoret i och genomför åtgärder inom EU-projekten Civitas Eccentric för att testa alternativa transporter, GrowSmarter för att utveckla smarta tekniklösningar, och Knowledge Innovation Community via konsortiet Mobilus för att leda utvecklingen inom urban mobilitet. Deltagandet är också ett sätt att bidra till kunskapsuppbyggnaden inom kontorets verksamhetsområden och kontoret letar löpande efter nya EU-projekt att delta i.

Effektiva arbetssätt

Kontorets processer ska löpande utvecklas och effektiviseras med syftet att arbeta innovativt, pröva nya arbetssätt och öka digitaliseringsgraden. Just digitalisering är en viktig strategisk fråga för framtiden och ambitionen är att Stockholm ska vara världens smartaste stad år 2040. Inom ramen för arbetet med Stockholm som smart och uppkopplad stad har tre

verksamhetsprojekt prioriterats, varav två involverar trafikkontoret. Det ena handlar om smart och uppkopplad belysning där ett pilotprojekt genomförs i Spånga-Tensta och det andra handlar om smart trafikstyrning där de åtgärder som utreds och/eller testas inkluderar nytt styr- och övervakningssystem, hantering av trafikdata i realtid och sensorer ovan mark. För initiativ kopplade till stadens strategi för smart och uppkopplad stad har en tvärfunktionell arbetsgrupp bildats på kontoret för samordning och informationsdelning, och kontoret samverkar löpande med andra parter inom staden, t.ex. AB Stokab.

Kontoret står inför en särskild utmaning i att hantera digital arkivering av teknisk dokumentation, då det i vissa bygg- och anläggningsprojekt upprättas omfattande dokumentation med hjälp av IT-system och format som kontoret för närvarande inte kan ta emot eller arkivera digitalt. Detta gäller bl.a. CAD-filer, BIM/3D-modeller och geotekniska format där ett omfattande utvecklingsarbete kommer att krävas i enlighet med branschutvecklingen. Sedan hösten 2018 pågår ett pilotprojekt avseende mottagning av objektmodellerna som upprättas i projekten Slussen och Hagastaden. Pilotprojektet fortgår enligt plan med intervjuer och workshops med trafikkontorets förvaltande verksamheter och med relevanta konsulter, samt med omvärldsbevakning. En förstudie är avslutad och definiering av vidare arbete kommer ske under hösten 2019. En annan viktig fråga är att förbättra kontorets digitala dokumenthantering och inom detta område pågår förberedelsearbete inför att Public 360 införs som nytt dokumenthanteringssystem på kontoret 2020.

Uppföljning av driftentreprenader

Kontoret ansvarar för barmarksrenhållning och vinterväghållning av ca 3 900 gator och mer än 300 mil gång- och cykelvägar. Arbetet sker med en rad upphandlade driftentreprenörer och under våren har en extern revision och en intern granskning gjorts av dessa entreprenader med fokus på vinterväghållningen. Granskningen visar på brister i kontorets eget arbete och rutiner och under året utvecklas därför uppföljningsarbetet, bl.a. genom en nu genomförd omorganisation med en ny enhet som helt fokuserar på gatudrift och ett därtill hörande utvecklingsarbete med utgångspunkt från granskningen. Syftet är att skapa enhetligare arbetssätt med tydliga processer, i högre utsträckning nyttja och utveckla digitala verktyg och data, systematisera avtalsuppföljningen, tydliggöra gränssnitten mot övriga kontoret och stadens övriga organisation, formalisera samarbetet med regionens trafikförvaltning, utveckla kommunikationen med allmänheten, samt höja ambitionen för det stadsövergripande arbetet med att utveckla stadsmiljön till mer trygg, säker och välskött. En extern revisionsfirma har även granskat entreprenörernas arbete med vinterväghållningen och funnit allvarliga brister i deras arbete, varför trafikkontoret har polisanmält entreprenörerna.

Utvecklad projekthantering och upphandling

Arbetet med att implementera kontorets projekthanteringsstrategi fortsätter och syftar till att göra kontoret till en än mer professionell beställare och att effektivisera projektverksamheten för att ge mer samhällsnytta för investerade medel. Utbildningsinsatser gällande nytt verktyg och arbetssätt inom riskhantering, samt gällande effektivitet och samarbete i investeringsprojekt har genomförts. I juni lanserades en ny version av Projekthandboken, vilket inkluderade en uppdatering av samarbetsytan och projektstyrningsmetodiken för investeringsprojekt. Vidare har roller och ansvar förtydligats inom organisationen och formerna för att få en bra start av projekten har utvecklats. Detta arbete ska också leda till

förbättrade kalkyler och större förutsägbarhet för investeringsprojekts slutkostnad.

Upphandlingsverksamheten utvecklas löpande, bl.a. för att förbättra möjligheten att tillvarata den potential som finns för anbud från små företag i offentlig upphandling. Stadens program för upphandling och inköp samt tillhörande tillämpningsanvisningar utgör bas för arbetet och med utgångspunkt i dessa har en upphandlingsstrategi för kontoret tagits fram, vilken beslutades av nämnden i maj. Nämnden beslutade även om riktlinjer för direktupphandling. Incitament- och bonussystem, innovationstänk, gemensam kontrakterad målbild och ansvar är viktiga ledord i kontorets fortsatta utveckling av formerna för upphandling. Kontoret medverkar även på olika sätt i det av stadsledningskontoret ledda arbetet med kategoristyrning inom ramen för projektet VINST. Fortsatta utbildningar har hållits om stadens och kontorets upphandlingsprocess och utbildningstillfällena kommer att fortsätta hållas löpande.

Upphandling pågår inom ramen för projektet Gatudata för att skapa ett modernt anläggningsregister för stadens gator som möjliggör bättre planering, analys och upphandling av drift och underhåll. Det skulle även möjliggöra delning av gatuinformation digitalt och tydligare kartläggning av bl.a. skyfallskänsliga områden och uppskattat reinvesteringsbehov på varje enskild gata.

Välgrundade prioriteringar

Utvecklingen av stadens offentliga platser väcker stort engagemang hos stockholmarna och kontoret mottar årligen över 100 000 synpunkter, felanmälningar och idéer och antalet fortsätter att öka. Under 2019 fortsätter arbetet med att systematisera rutiner för att fullt ut kunna realisera potentialen i det kunskapsunderlag som dessa synpunkter utgör. En ”idémodul” utvecklas under året, där idéer ska läggas in och utgöra en del av underlaget för kontorets prioriteringar. Vidare bedrivs arbete inom ramen för etableringen av kontorets servicecenter, där systematiskt tillvaratagande av synpunkter är ett av effektmålen. Frågan är även relevant ur ett jämställdhetsperspektiv där könsuppdelad statistik kan tas fram för inkomna synpunkter för att därigenom kunna analysera huruvida synpunkterna skiljer sig åt mellan könen. Samtliga relevanta tjänsteutlåtanden innehåller även en jämställdhetsanalys, bl.a. för att synliggöra effekten av nämndens resursfördelning utifrån kön, och barnkonsekvensanalyser ska göras i relevanta projekt.

EU-policy

Det pågår en ständig utveckling inom EU i frågor som rör kontorets verksamhet och det är därför viktigt att kontoret bedriver ett aktivt påverkansarbete gentemot unionen. Med ledning av stadens övergripande EU-policy, samt trafiknämndens riktlinjer för EU-policyarbete, fortsätter kontoret att bevaka och bedriva ett aktivt påverkansarbete. I mars deltog kontoret vid Eurocities mobilitetsforum i Karlsruhe, där temat var fossilfria städer. Vid mötet informerades om aktuella EU-policyfrågor där medlemsstädernas inspel har gett resultat, t.ex. gällande direktivet om rena och energieffektiva vägtransportfordon där kontoret har drivit frågan om teknikneutralitet. Kontoret har under året också bidragit till Eurocities öppna samråd om självkörande och uppkopplade fordon och planerar att delta vid Eurocities kommande mobilitetsforum under hösten. Temat för höstens möte är mobilitetsplanering för större urbana regioner, med fokus på städers samverkan med andra myndigheter på regional och nationell nivå.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Bevaka och aktivt försöka påverka EU-policy inom nämndens verksamhetsområde genom deltagande i EU-projektet Civitas Eccentric och med stöd av stadens övergripande EU-policy och nämndens riktlinjer för EU-policyarbete.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys I mars deltog kontoret vid Eurocities mobilitetsforum i Karlsruhe, där temat var fossilfria städer. Vid mötet informerades om aktuella EU-policyfrågor där medlemsstädernas inspel har gett resultat, t.ex. gällande direktivet om rena och energieffektiva vägtransportfordon där kontoret har drivit frågan om teknikneutralitet. Kontoret har under året också bidragit till Eurocities öppna samråd om självkörande och uppkopplade fordon och planerar att delta vid Eurocities kommande mobilitetsforum under hösten.			
 Etablera en utvärderingsfunktion som systematiskt undersöker effekterna av kontorets försök och implementera en metod för effektstudier och utvärderingar.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Arbete med att utvärdera och analysera effekter av kontorets projekt pågår kontinuerligt. Ett försök att skapa en katalog över trafiksäkerhetsåtgärder och vilka effekter man kan förvänta sig av dessa pågår.			
 Fortsätta pilotprojektet avseende Slussen om hur trafikkontoret ska ta emot teknisk dokumentation, bl.a. CAD-filer, BIM/3D-modeller och geotekniska format, till respektive förvaltningsfunktion samt arkivet.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Sedan hösten 2018 pågår ett pilotprojekt avseende mottagning av objektmodellerna som upprättas i projekten Slussen och Hagastaden. En förstudie är avslutad och definiering av vidare arbete kommer ske under hösten 2019.			
 Genomföra ett pilotprojekt om smart och uppkopplad belysning.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Projektet är igång med att beställa allt belysningsmaterial med planerad installation under hösten. Efter årsskiftet kompletteras detta med sensorer och styrutrustning för att bli smart och uppkopplad. Det pågår en upphandling av ett systemstöd för att styra och övervaka belysningen.			
 Genomföra ett pilotprojekt om smart trafikstyrning.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Projektet, som leds av stadsledningskontoret, består av sex st delprojekt. Två av dessa är av utredningskaraktär, medan övriga fyra delprojekt testar ny teknik. Projektet ska ge lärdomar om och skapa förutsättningar för en smartare, mer flexibel, trafikstyrning och samtidigt ge möjligheter för utbyte av data. Projektet pågår t.o.m. ca 2020.			
 Genomföra projektet Gatudata för att skapa ett modernt anläggningsregister för stadens gator.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys En upphandling pågår och därefter kommer en plan för det fortsatta arbetet att tas fram.			
 Hitta och prova former för att i ännu högre utsträckning ta tillvara på stockholmarnas synpunkter och idéer.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Ett arbete bedrivs inom ramen för etableringen av kontorets servicecenter, där systematiskt tillvaratagande av synpunkter är ett av effektmålen.			
 Införa Public 360 som nytt dokumenthanteringssystem.	2019-01-01	2020-12-31	
Analys Införandet kommer att påbörjas under våren 2020.			
 Inom ramen för kontorets projekthanteringsstrategi vidareutveckla projektstyrningsmetodikerna Projekthandboken och genomföra utbildningsinsatser.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Lansering av ny version av Projekthandboken är genomförd, vilket inkluderar uppdatering av samarbetsytan och projektstyrningsmetodikerna. Ett antal utbildningsaktiviteter är genomförda och ytterligare utbildningsinsatser samt			

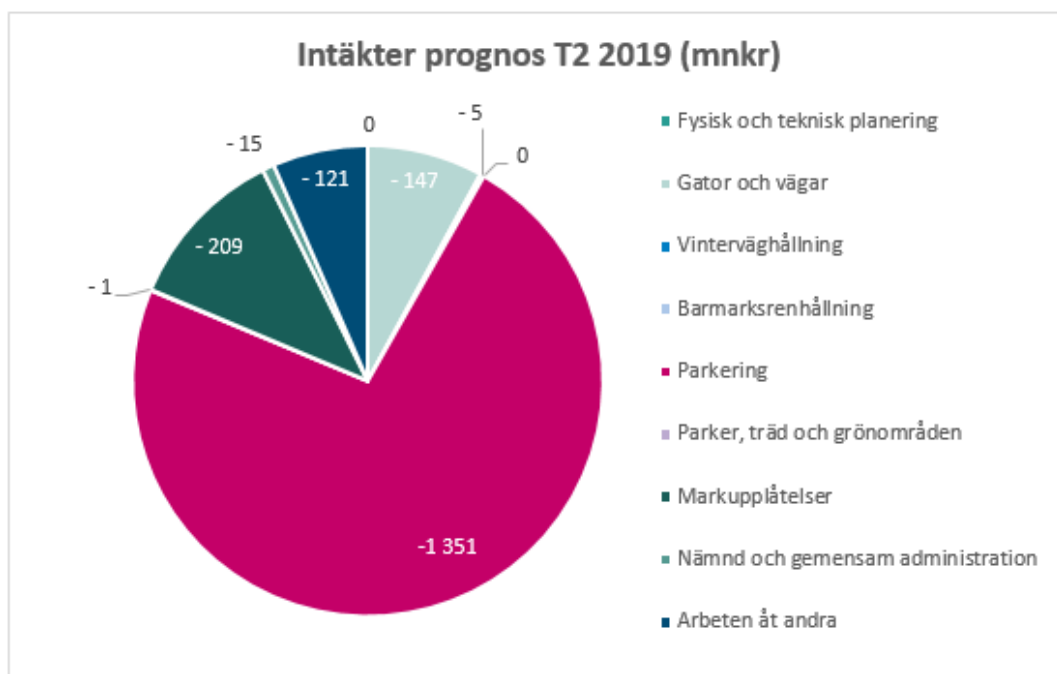
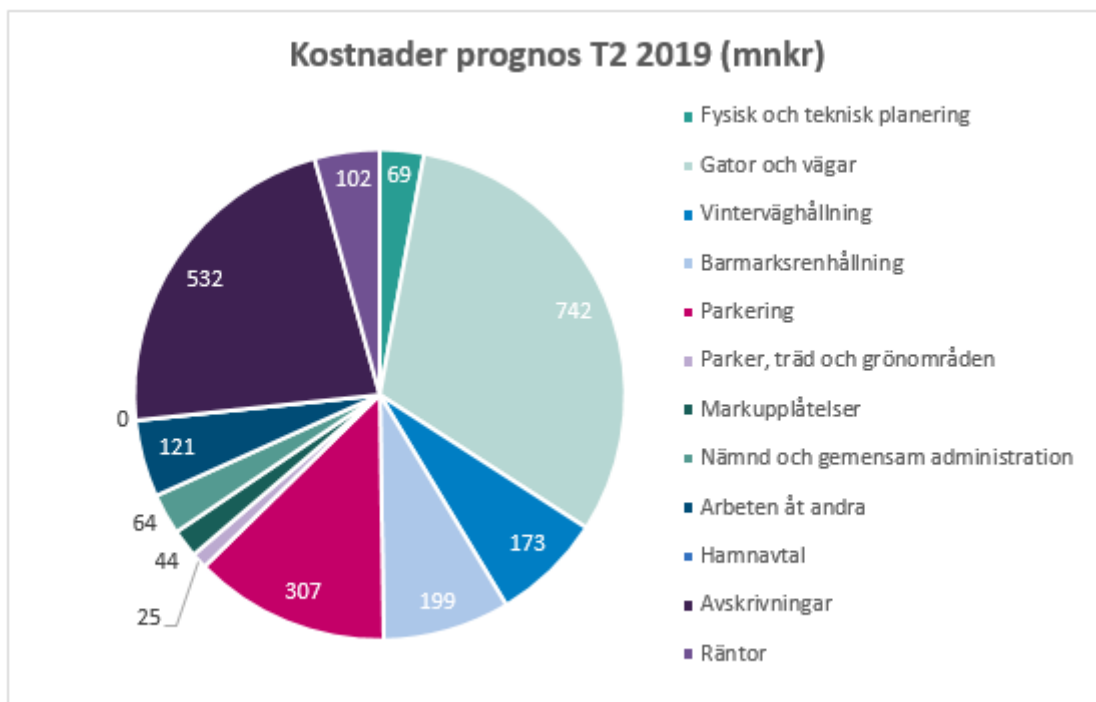

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
projekt-mognadsmätning planeras för höst/vinter 2019. Det pågår även vidareutveckling av projektstyrningsmetodiken.			
 Ta fram och kommunicera en upphandlingsplan.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys En upphandlingsplan för år 2020 kommer att tas fram under hösten. Planen ingår som del i kontorets verksamhetsplan.			
 Utveckla kontrollen och uppföljningen av driftentreprenader, t.ex. vinterväghållningen, genom sanktionsåtgärder, nya arbetsätt och systemutveckling.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Under året har en omorganisation skett där en ny enhet har bildats som helt fokuserar på gatudrift, och har som enskild enhet hand om beställning och uppföljning av dessa tjänster. Syftet är att skapa enhetligare arbetsätt med tydliga processer, i högre utsträckning nyttja och utveckla digitala verktyg och data, systematisera avtalsuppföljningen, tydliggöra gränssnitten mot övriga kontoret och stadens övriga organisation, formalisera samarbetet med regionens trafikförvaltning, utveckla kommunikationen med allmänheten, samt höja ambitionen för det stadsövergripande arbetet med att utveckla stadsmiljön till mer trygg, säker och välskött.			
 Utvärdera kontorets genomförda totalentreprenader.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Entreprenaderna är i slutfasen och en utvärdering kommer göras under hösten. Utvärderingen ska färdigställas i september. Resultatet kommer att presenteras för nämnden i samband med bokslutet.			
 Utöka kontorets deltagande vid Transportforum som ett led i arbetet att bli en mer systematiskt lärande organisation.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Kontoret deltog i flera programpunkter vid Transportforum i Linköping i januari.			

Uppföljning av ekonomi

Uppföljning av driftbudget

Trafikkontorets prognos visar kostnader om 2 377,8 mnkr (justerad budget: 2 368,4 mnkr) och intäkter om 1 850,2 mnkr (justerad budget: 1 826,7 mnkr), vilket ger ett netto om 527,6 mnkr (justerad budget: 541,7 mnkr). Kontoret redovisar således ett nettoöverskott om 14,1 mnkr, med anledning av lägre kapitaltjänstkostnader än budgeterat. Nedanstående cirkeldiagram visar prognosen fördelad per verksamhetsområde.

Analys per verksamhetsområde

I tabellen nedan redovisas prognos per verksamhetsområde jämfört med justerad budget. Därefter följer analys av utvecklingen inom respektive område. I bilaga 1 redovisas en mer

detaljerad beskrivning över avvikelser jämfört med justerad budget.

Verksamhetsområde Ökade utgifter/minskade inkomster (-)	Justerad budget 2019	Prognos T1 2019	Prognos T2 2019	Beräknad avvikelse
Driftkostnader				
Fysisk och teknisk planering	69,6	70,2	69,3	0,3
Gator och vägar	728,6	732,9	742,4	-13,8
<i>Varav:</i>				
<i>Gator och trafikanordningar</i>	<i>233,7</i>	<i>239,4</i>	<i>245,5</i>	<i>-11,8</i>
<i>Gång- och cykelbanor</i>	<i>42,0</i>	<i>42,5</i>	<i>42,5</i>	<i>-0,5</i>
<i>Broar och viadukter</i>	<i>57,5</i>	<i>56,8</i>	<i>57,0</i>	<i>0,5</i>
<i>Trafiksignaler</i>	<i>32,3</i>	<i>32,3</i>	<i>34,3</i>	<i>-2,0</i>
<i>Belysning</i>	<i>137,0</i>	<i>132,8</i>	<i>130,3</i>	<i>6,7</i>
<i>Tunnlar (väg-, GC-, lednings-)</i>	<i>52,2</i>	<i>54,6</i>	<i>54,7</i>	<i>-2,5</i>
<i>Offentliga rum</i>	<i>52,9</i>	<i>53,0</i>	<i>52,7</i>	<i>0,2</i>
<i>Avtal</i>	<i>71,8</i>	<i>72,1</i>	<i>72,6</i>	<i>-0,8</i>
<i>Klotter och kampanjer</i>	<i>22,3</i>	<i>22,6</i>	<i>23,7</i>	<i>-1,4</i>
<i>Trafikstyrning</i>	<i>26,9</i>	<i>26,9</i>	<i>29,1</i>	<i>-2,2</i>
Vinterväghållning	177,5	171,8	173,0	4,5
Barmarksrenhållning	193,9	196,9	198,9	-5,0
Parkering	307,3	307,3	307,3	0,0
Parker, träd och grönområden	24,5	24,5	24,5	0,0
Markupplåtelse, torghandel m.m.	43,1	43,5	43,5	-0,4
Nämnd och gemensam administration	64,7	65,7	63,9	0,8
Arbeten åt andra	111,1	111,1	121,1	-10,0
Hamnavtal	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa kostnader drift- och underhåll	1 720,3	1 723,9	1 743,8	-23,5
Avskrivningar	559,0	545,0	532,0	27,0
Räntor	89,1	103,1	102,0	-12,9
Summa kostnader inkl. kapitalkostnader	2 368,4	2 372,0	2 377,8	-9,4

Verksamhetsområde	Justerad budget 2019	Prognos T1 2019	Prognos T2 2019	Beräknad avvikelse
Ökade utgifter/minskade inkomster (-)				
Intäkter				
Fysisk och teknisk planering	0,0	-0,1	-0,1	0,1
Gator och vägar	-135,2	-138,0	-146,7	11,5
Varav:				
Gator och trafikanordningar	-74,5	-77,5	-76,6	2,1
Gång- och cykelbanor	0,0	0,0	0,0	0,0
Broar och viadukter	-0,1	-0,1	-0,1	0,0
Trafiksignaler	-3,7	-3,7	-5,7	2,0
Belysning	-4,3	-4,3	-10,2	5,9
Tunnlar (väg-, GC-, lednings-)	-20,0	-20,0	-20,2	0,2
Offentliga rum	0,0	0,0	0,0	0,0
Avtal	0,0	0,0		0,0
Klotter och kampanjer	-3,0	-2,8	-2,8	-0,2
Trafikstyrning	-29,6	-29,6	-31,1	1,5
Vinterväghållning	-4,5	-4,7	-5,3	0,8
Barmarksrenhållning	0,0	-0,2	-0,2	0,2
Parkering	-1 361,2	-1 361,2	-1 351,2	-10,0
Parker, träd och grönområden	-1,4	-1,4	-1,3	-0,1
Markupplåtelse, torghandel m.m.	-199,2	-199,2	-209,2	10,0
Nämnd och gemensam administration	-14,1	-14,4	-15,1	1,0
Arbeten åt andra	-111,1	-111,1	-121,1	10,0
Summa intäkter drift- och underhåll	-1 826,7	-1 830,3	-1 850,2	23,5
Avskrivningar investeringsbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa intäkter inkl. kapitalkostnader	-1 826,7	-1 830,3	-1 850,2	23,5
Netto	541,7	541,7	527,6	14,1

Fysisk och teknisk planering

För verksamhetsområdet redovisas en prognos för kostnader om 69,3 mnkr och för intäkter om 0,1 mnkr. Medlen används bl.a. till arbete med strategisk trafikplanering, deltagande i projekt som rör utökat bostadsbyggande, besvara och ta hand om synpunkter från stockholmarna, upphandling och säkerhetsfrågor. Jämfört med justerad budget prognostiseras minskade kostnader om 0,3 mnkr och ökade intäkter om 0,1 mnkr.

Gator och vägar, broar, signaler, belysning, större avtal m.m

För verksamhetsområdet prognostiseras kostnader om 742,4 mnkr och intäkter om 146,7 mnkr. Jämfört med justerad budget prognostiseras sammantaget ökade kostnader om 13,8 mnkr och ökade intäkter om 11,5 mnkr. Nedan följer kommentarer till de större avvikelserna jämfört med justerad budget.

Gator och trafikanordningar

Inom verksamhetsområdet ingår bl.a. gatuunderhåll, trafikmarkeringar, stadens del av Trafik Stockholm samt intäkter för ledningar i stadens mark. Kontoret redovisar ökade kostnader om 11,8 mnkr för verksamhetsområdet. Den milda vintern gjorde det möjligt att omfördela 4,5

mnkr till gatuunderhållet redan i tertialrapport 1. Ytterligare medel har omfördelats under året. Intäkterna har ökat med 2,1 mnkr, främst med anledning av att de ledningsdragande bolagen anmält utökade ledningslängder.

Gång och cykelbanor

Inom verksamhetsområdet ingår cykeljouren med ansvar för bl.a. barmarks- och vinterväghållning, vägmarkeringar samt trafiksäkerhetsåtgärder.

Broar och viadukter

Inom verksamhetsområdet ingår bl.a. inspektioner, bärighets- och dispensfrågor och löpande drift av broar, gångtunnlar, viadukter och kajer.

Trafiksignaler

Inom verksamhetsområdet ingår felavhjälpande underhåll och teknisk utveckling. Kostnaderna och intäkterna för felavhjälpande underhåll av trafiksignaler har ökat med 2,0 mnkr.

Belysning

Inom verksamhetsområdet ingår felavhjälpande underhåll, teknisk utveckling, energikostnader och skadekostnader. Kostnaderna har minskat med 6,7 mnkr främst med anledning av att armaturbyte gett lägre energikostnader. Intäkterna prognostiseras öka med 5,9 mnkr med anledning av ersättning från försäkringsbolagen för trafikskadade anläggningar.

Tunnlar

Inom verksamhetsområdet ingår inspektioner, rengöring och löpande felavhjälpaning i stadens väg- och ledningstunnlar. Kostnaderna har ökat med 2,5 mnkr för akuta arbeten som behöver utföras nu i avvaktan på den planerade reinvesteringen av Klaratunneln.

Offentliga rum

Inom verksamhetsområdet ingår bl.a. mindre åtgärder på små platser och torg, Levande Stockholm, drift och felavhjälpande underhåll av hissar- och rulltrappor, fontäner samt toaletter.

Avtal

Verksamhetsområdet omfattar till största delen avtalsenliga driftskostnader för Södra och Norra Länken samt kostnader enligt vatten- och avloppstaxan.

Klotter och kampanjer

Verksamhetsområdet omfattar både klottersanering inom stadens ansvarsområde och på Ellevios anläggningar. Kostnaden för saneringen som utförs för Ellevios räkning vidarefaktureras till dem. Antal felanmälningar ökar och 1,0 mnkr har tillförts för att åtgärda efter anmälan.

Trafikstyrning

Verksamhetsområdet omfattar granskning och godkännande av trafikanordningsplaner som reglerar hur trafiken ska ledas om vid trafikarbeten samt kostnader i samband med vissa evenemang som staden anordnar. Intäkterna har ökat både för trafikanordningsplaner och för viten som utfärdats när villkoren i en beviljad plan inte följs.

Vinterväghållning

För verksamhetsområdet prognostiseras kostnader om 173,0 mnkr och intäkter om 5,3 mnkr. Kostnaderna för vinterväghållningen varierar kraftigt mellan olika år, vilket kan ses i tabellen nedan. Totalkostnaden för åren 2008-2018 samt nettoprognos för 2019 redovisas.

Mnkr/år	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019 prognos
Utfall helår	146	265	238	224	192	136	144	148	143	145	167

Entreprenadkostnaderna består av både fasta och rörliga delar. De fasta kostnaderna består till största delen av betalplaner för upphandlade entreprenader och täcker åtgärder för halkbekämpning, som sandning och isborttagning. De rörliga kostnaderna består främst av olika åtgärder för hantering av snöfall, dels snöplogning (snöröjning, kompletteringsröjning och moddning), dels bortforsling av snö med lastbil.

Jämfört med justerad budget prognostiseras minskade kostnader med 4,5 mnkr och ökade intäkter om 0,8 mnkr.

Barmarksrenhållning

För verksamhetsområdet prognostiseras kostnader om 198,9 mnkr och intäkter om 0,2 mnkr. Medlen används främst till att städa stadens gator, tömma papperskorgar, bekämpa skadedjur och sysselsätta sommarungdomar och Stockholmsvärdar. Jämfört med justerad budget prognostiseras ökade kostnader om 5,0 mnkr för städinsatser.

Parkering

Kostnader för parkering

För verksamhetsområdet prognostiseras kostnader om 307,3 mnkr, främst för parkeringsövervakning, flyttning av fordon, drift och underhåll av olika betallösningar, hantering av lokala trafikföreskrifter samt IT-stöd. Majoriteten av kostnaderna är reglerade enligt avtal. Kostnaderna uppgår till 194,3 mnkr för perioden januari till augusti, vilket är en ökning jämfört med samma period förra året med 7,9 mnkr. De ökade kostnaderna är hänförliga till plan för gatuparkering och utökningen av parkeringsövervakningen i samband med denna.

Intäkter för parkering

Parkeringsverksamheten är kontorets klart största intäktskälla och prognostiseras till 1 351,2 mnkr. Faktorer som prognosen försöker ta hänsyn till är t.ex. människors beteenden där val av färdmedel, betalningsvilja och risktagande påverkar intäkterna. Andra faktorer är väderlek, konjunktur och parkeringsentreprenadernas leverans enligt avtal. Intäkterna för verksamheten består av tre delar:

1. Parkeringsintäkter som inkluderar besöksparkering, boendeparkering och nyttoparkering.
2. Felparkeringsintäkter, d.v.s. intäkter för samtliga parkeringsanmärkningar.
3. Övriga parkeringsrelaterade intäkter, som t.ex. för flyttning av fordon.

Majoriteten (98-99 %) av intäkterna återfinns bland de två förstnämnda kategorierna och följande diagram visar utfallet för dessa under de åtta första månaderna jämfört med

föregående år.

Parkeringsintäkter

Intäkterna för parkering uppgår till 548,5 mnr för januari till augusti. Jämfört med samma period förra året har intäkterna ökat med 16,9 mnr. År 2018 var ett år med successiva förändringar med anledning av införande av plan för parkering och de ökade intäkterna år 2019 beror främst på införandet. Parkeringsintäkterna prognostiseras till 830 mnr vilket är 5,0 mnr lägre än budgeterat.

Felparkeringsintäkter

Intäkterna för felparkering uppgår till 296,9 mnr för perioden januari till augusti. Anmärkningar kan utfärdas av flera skäl och beloppet varierar beroende på förseelse. Att inte erlagga avgift genererar ett lägre belopp än att t.ex. parkera på ett trafikfarligt sätt. Kommunfullmäktige beslutade i mars om höjda felparkeringsavgifter fr.o.m. april. Kontoret hade räknat med ett beslut i mars och förseningen innebär ett beräknat intäktsbortfall om 8 mnr. Under årets åtta månader har 335 980 anmärkningar utfärdats, vilket är 4,8 % färre än samma period år 2018, då 352 881 anmärkningar utfärdades. Felparkeringsintäkterna prognostiseras till 500,0 mnr vilket är 5,0 mnr lägre än budget.

Den 1 juni tog en ny parkeringsentreprenör, QSG, över område Öst (Östermalm och Gamla Stan). Historiskt sett har entreprenadbyten medfört en nedgång i främst felparkeringsintäkter månaden före och efter entreprenadbyte. För område Väst som upphandlades samtidigt fick dåvarande entreprenör förnyat kontrakt.

Den 26 augusti 2019 meddelade Transportstyrelsen att de upphäver 193 lokala trafikföreskrifter som reglerar parkeringsavgifter i Hägersten. Parkeringsavgifter återinfördes på de flesta av Hägerstens gator den 2 september. Intäkterna beräknas minska med 0,4 mnr.

Trots ovanstående händelser prognostiserar kontoret endast 10,0 mnr lägre prognos än justerad budget, sammantaget för årets parkerings- och felparkeringsintäkter.

Markupplåtelser

För verksamhetsområdet prognostiseras kostnader om 43,5 mnkr och intäkter om 209,2 mnkr. När en upplåtelse beviljas tillkommer en avgift enligt gällande upplåtelseavgift, som blir en intäkt för kontoret. För välskötta byggetableringar återbetalar kontoret 50 % av avgiften, vilket blir en kostnad. Den växande staden innebär fler upplåtelser för byggetableringar och därmed ökade upplåtelseintäkter. Kontoret saknar i dagsläget effektiva verktyg för att prognosticera hur många ansökningar som kommer att inkomma, och verksamheten är konjunkturkänslig.

Jämfört med justerad budget prognostiseras ökade intäkter om 10,0 mnkr främst för byggetableringar och ökade kostnader om 0,4 mnkr.

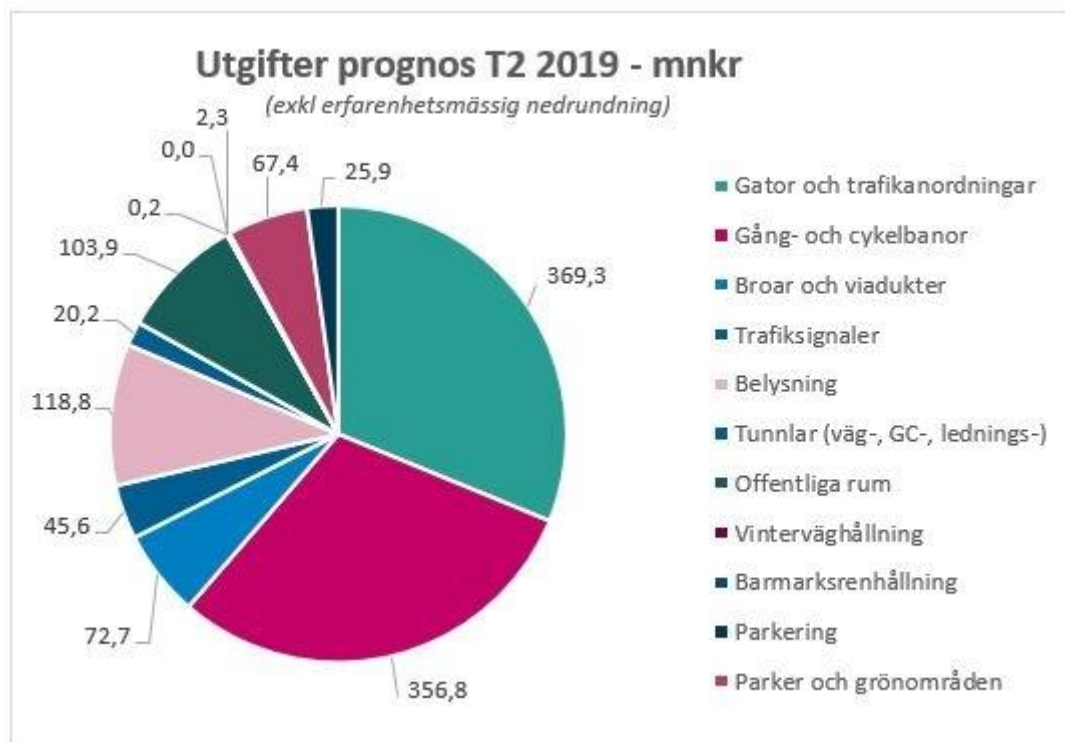
Avskrivningar och räntor

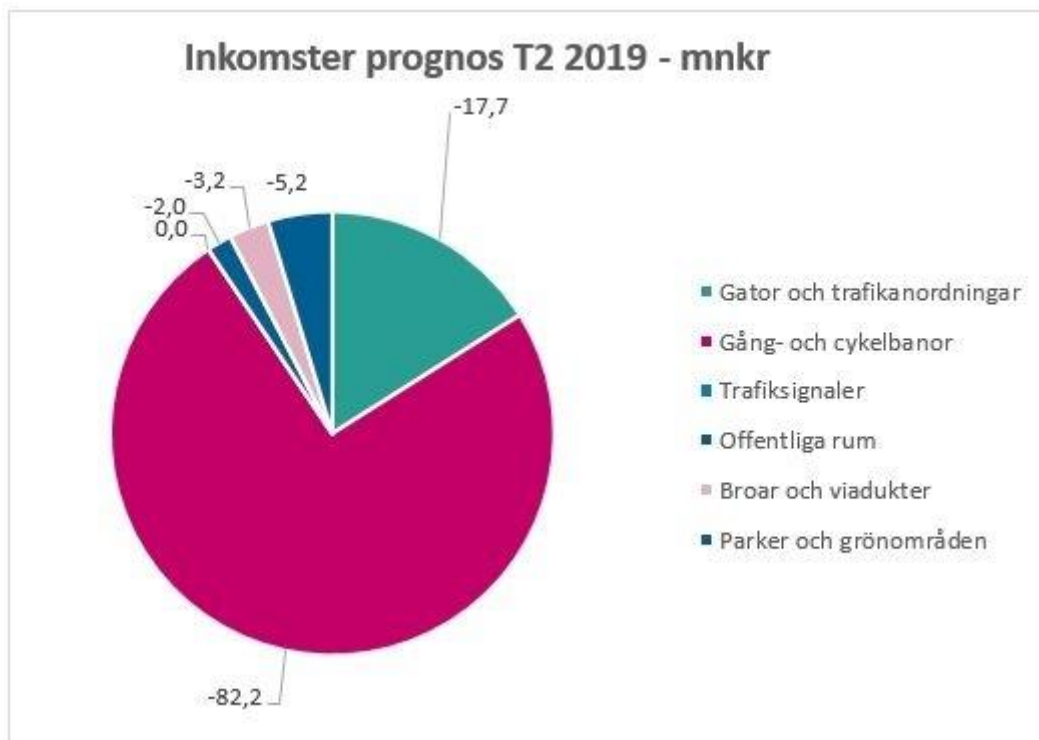
För avslutade investeringsprojekt redovisar kontoret avskrivningskostnader om 532,0 mnkr och räntekostnader om 102,0 mnkr, sammantaget en minskning med 14,1 mnkr.

Investeringar

För investeringar beräknas totalt minskade nettoutgifter om 70,8 mnkr jämfört med justerad budget. Nettoavvikelsen som i sin helhet redovisas inom kontorets utökade plan, avser prognosjusteringar inom Grönare Stockholm, klimatinvesteringar, och trygghetsskapande åtgärder. I avvikelsen ingår även fysiska trafik hinder vid Judiska församlingen samt åtgärder för uppsättning av övervakningskameror som nämnden ansöker om budgetjustering för.

Avvikelsen består av minskade utgifter om 82,7 mnkr och minskade inkomster om 11,9 mnkr. Diagrammen nedan visar prognosen för utgifter och inkomster per verksamhetsområde.

I tabellen nedan redovisas beräknad prognos totalt för utgifter och inkomster jämfört med justerad budget 2019. Budget och prognos redovisas uppdelad på långsiktig plan och utökad plan.

Investeringar totalt	Justerad budget 2019	Prognos T1	Prognos T2	Beräknad avvikelse
Långsiktig plan				
Utgifter	1 004,4	1 014,4	998,5	5,9
Inkomster	-104,4	-114,4	-98,5	-5,9
Netto	900,0	900,0	900,0	0,0
Utökad plan				
Utgifter	224,0	171,2	147,1	76,8
Inkomster	-10,6	-7,7	-4,6	-6,0
Netto	213,4	163,5	142,5	70,8
Investeringsplan, totalt				
Utgifter	1 228,4	1 185,6	1 145,6	82,7
Inkomster	-115,0	-122,1	-103,1	-11,9
Netto	1 113,4	1 063,5	1 042,5	70,8

Inom nämndens långsiktiga plan beräknas ingen nettoavvikelse totalt. Prognosen visar däremot minskade utgifter respektive inkomster om 5,9 mnkr. Minskade inkomster avseende försenad försäljning av dagvattenanläggning inom Norra länken vägs till viss del upp av

omfördelning av intäkter avseende statlig medfinansiering från 2020 till 2019.

Ökade utgifter beräknas bl.a. för cykelprojekten Vasagatan och Ulvsundavägen, extra reinvesteringssåtgärder för kollektivtrafikresenärer och gångtrafikanter, samt åtgärder inom offentliga rum.

Inom nämndens utökade plan ingår budget för Grönare Stockholm samt beviljade klimat- och trygghetsinvesteringssmedel. I samband med beslut i kommunstyrelsen har nämndens budget utökats med klimatmedel om sammanlagt 57,4 mnkr och medel för trygghetsskapande åtgärder om sammanlagt 26,0 mnkr.

Den beräknade nettoavvikelsen inom utökad plan om 70,8 mnkr avser minskade utgifter på grund av senareläggning av projekt inom Grönare Stockholm om 70,0 mnkr, minskade utgifter för klimatåtgärder om 9,7 mnkr samt ökade utgifter för trygghetsskapande åtgärder om 8,9 mnkr. I avvikelsen ingår även installation av pollare vid Judiska församlingen, samt åtgärder för uppsättning av övervakningskameror som nämnden ansöker om budgetjustering för med totalt 2,4 mnkr, se även under rubriken ”budgetjusteringar”.

Prognos per verksamhetsområde

I tabellerna nedan redovisas beräknad prognos och avvikelse per verksamhetsområde jämfört med justerad budget 2019 för både långsiktig och utökad plan.

Verksamhetsområde	Justerad budget 2019	Prognos T1 2019	Prognos T2 2019	Beräknad avvikelse
Utgifter				
Gator och vägar	1 019,7	1 095,1	1 087,2	-67,6
<i>Varav:</i>				
<i>Gator och trafikplaneringar</i>	343,9	383,5	369,3	-25,4
<i>Gång- och cykelbanor</i>	304,4	342,2	356,8	-52,4
<i>Broar och viadukter</i>	75,7	64,5	72,7	3,0
<i>Trafiksignaler</i>	65,2	49,2	45,6	19,6
<i>Belysning</i>	111,4	124,1	118,8	-7,4
<i>Tunnlar (väg-, GC-, lednings-)</i>	25,9	31,2	20,2	5,7
<i>Offentliga rum</i>	93,2	100,4	103,9	-10,8
<i>Trafikstyrning</i>				
Vinterväghållning		0,2	0,2	-0,2
Barmarksrenhållning				
Parkering	1,5	3,8	2,3	-0,8
Parker och grönområden	155,6	91,5	67,4	88,2
Träd	20,9	35,0	25,9	-5,0
Ofördelade medel	30,7	-40,0	-37,4	68,1
Summa utgifter	1 228,4	1 185,6	1 145,6	82,7

Verksamhetsområde	Justerad budget 2019	Prognos T1 2019	Prognos T2 2019	Beräknad avvikelse
Inkomster				
Gator och vägar	-111,5	-121,5	-105,0	-6,5
<i>Varav:</i>				
Gator och trafikanordningar	-21,2	-29,1	-17,7	-3,5
Gång- och cykelbanor	-83,5	-89,9	-82,2	-1,3
Broar och viadukter		-2,5	-3,2	3,2
Trafiksignaler	-6,8			-6,8
Belysning				
Tunnlar (väg-, GC-, lednings-)				
Offentliga rum			-2,0	2,0
Trafikstyrning				
Vinterväghållning				
Barmarksrenhållning				
Parkering				
Parker och grönområden	-10,6	-7,7	-5,2	-5,5
Träd				
Ofördelade medel	7,1	7,1	7,1	0,0
Summa inkomster	-115,0	-122,1	-103,1	-11,9
Netto	1 113,4	1 063,5	1 042,5	70,8

I *bilaga 2* redovisas en specifikation av prognosen för nämndens investeringar. I *bilaga 3* finns en sammanställning över beslutsläget i större investeringsprojekt och i *bilaga 4* redovisas planerade cykelåtgärder under året.

Nedan redovisas kommentarer till större avvikelser jämfört med justerad budget för 2019 per verksamhetsområde.

Gator och vägar

Gator och trafikanordningar

Inom verksamhetsområdet ingår större delen av reinvesteringsprogrammet för gatuytor, framkomlighetsåtgärder för kollektivtrafik och gång, trafiksäkerhetsåtgärder, samt övriga gatuprojekt. För verksamhetsområdet beräknas ökade nettoutgifter om 28,9 mnkr jämfört med justerad budget. Avvikelsen beror främst på de extra reinvesteringsåtgärder för kollektivtrafikresenärer och gångtrafikanter om 25 mnkr som kontoret genomför under 2019. Åtgärderna i satsningen har främst fokus på trafiksäkerhet och framkomlighet, men syftar även till att minska kostnader för löpande underhåll för de utpekade ytorna.

Framkomlighet kollektivtrafik och gång

Enligt budget 2019 ska nämnden genomföra framkomlighetsåtgärder för kollektivtrafik och gång om totalt 500 mnkr under åren 2019-2022, varav större delen ingår i verksamhetsområdet Gator och trafikanordningar. I kontorets förslag till åtgärder inom satsningen ingår bl.a. ett flertal årliga förbättringsåtgärder inom handlingsplanen för

stombuss, åtgärder inom gångplanen, tillgänglighetsåtgärder och andra trafikantförbättrande åtgärder. Ett samlat utredningsbeslut med vidare precisering av vilken typ av projekt som kontoret planerar att genomföra antogs av trafiknämnden i augusti 2019.

I verksamhetsplanen för 2019 planerades åtgärder för sammanlagt 97 mnkr netto. Större projekt som har pågått under året är bl.a. gångstråk vid Norrtullsgatan, gångstråk Hornstull-Telefonplan, gångåtgärder i Norra Hammarbyhamnen och omgestaltning av en del av Humlegårdsgatan till en gågata.

Norra Länken

Slutreglering gentemot Trafikverket har skett avseende trafikplatsen, men diskussioner pågår fortfarande om ansvaret för dagvattenanläggningen som har byggts inom projektet. Den beräknade inkomsten om 18,0 mnkr som ingick i prognosen i tertialrapport 1, avseende tidigare planerad försäljning av anläggningen till Stockholm Vatten och Avfall AB, har därför senarelagts till 2020.

Gång- och cykelbanor

Inom verksamhetsområdet redovisas projekt som helt eller till övervägande del avser cykelåtgärder samt reinvesteringsåtgärder på cykelbanor. För verksamheten beräknas preliminärt ökade nettoutgifter om 53,7 mnkr jämfört med justerad budget. Ökningen avser flera projekt varav de största avvikelserna beräknas för Vasagatan och utbyggnad av cykelbana längs Ulvsundavägen som preliminärt beräknas bli 25 mnkr dyrare.

Inom trafiknämndens budget ska framkomlighetsåtgärder för cykel om totalt 1 000 mnkr inrymmas under åren 2019-2022. Som ett led i detta arbete fattade nämnden i augusti 2019 ett samlat utredningsbeslut för framkomlighetssatsningen som syftar till att utreda och genomföra cykelåtgärder med utgångspunkt i stadens cykelplan.

Inom cykelmiljarden planerades enligt verksamhetsplanen åtgärder för totalt 220,0 mnkr netto under året. Större projekt som har pågått under året är bl.a. Vasagatan, Torsgatan, Ulvsundavägen, Gustav Adolfs torg-Nybroplan, Lidingövägen, Stadsgårdsleden etapp 1, Örbyleden, Hässelbystråket och Spångavägen.

Vasagatan

Ett reviderat genomförandebeslut för upprustning av Vasagatan antogs av trafiknämnden i juni 2019 och av kommunfullmäktige i september 2019. Jämfört med det ursprungliga genomförandebeslutet medför revideringen ökade nettoutgifter om sammanlagt 57 mnkr varav cirka 13 mnkr beräknas avse 2019. Utgifterna för 2019 inryms inom nämndens långsiktiga plan medan utgifterna för kommande år behandlas i budget 2020.

Broar och viadukter

Inom verksamhetsområdet ingår bl.a. reinvestering av mindre broar och viadukter, upprustning av Lokattens trappa på Södermalm, samt övriga åtgärder på broar och viadukter, bl.a. planering av kommande upprustningar av Liljeholmsbron, Norra Danviksbron och Västerbron. För verksamhetsområdet beräknas sammanlagt minskade nettoutgifter jämfört med justerad budget om 6,2 mnkr.

Trafiksignaler

Inom verksamhetsområdet ingår reinvesteringsprogrammet för trafiksignaler och övriga

trafiksignalsåtgärder. För verksamhetsområdet beräknas minskade nettoutgifter om 12,8 mnkr jämfört med justerad budget som delvis beror på att projektet för utbyte av LED lampor skjuts fram i tid till 2020 och 2021.

I samband med tertialprognos 2 ansöker nämnden om budgetjustering om 1,4 mnkr avseende förberedande arbeten för uppsättning av övervakningskameror. Dessa arbeten utförs i samarbete med Polisregion Stockholm och inkluderar i olika omfattning schakt, kanalisation, förstärkning av fundament, trafikplanering (TA-plan) och kompletterande teknikskåp.

Belysning

Inom verksamhetsområdet ingår reinvesteringsprogrammet för belysning, energibesparande armaturbyten och pilotprojekt för smart belysning där nämnden har erhållit särskilda klimatmedel om sammanlagt 39,3 mnkr 2019, medel för trygghetsbelysning och övriga belysningsåtgärder. För verksamhetsområdet beräknas ökade utgifter om 7,4 mnkr jämfört med justerad budget som främst avser utökad nivå inom reinvesteringsprogrammet.

Tunnlar

Inom verksamhetsområdet ingår bl.a. nytt trafikledningssystem i Söderledstunneln, nytt telekommunikationssystem samt del av reinvesteringsprogrammet för mindre broar och tunnlar. För verksamhetsområdet beräknas totalt minskade utgifter om 5,7 mnkr som främst beror på att upphandlingen av nytt telekommunikationssystem RAKEL blev billigare än beräknat, men även på grund av försening i projektet.

Offentliga rum

Inom offentliga rum ingår bl.a. tillgänglighetsåtgärder, offentliga toaletter, åtgärder inom gångplanen samt upprustning av små platser och torg. För verksamhetsområdet beräknas totalt ökade utgifter om sammanlagt 8,8 mnkr jämfört med justerad budget. Avvikelsen beror bl.a. på att nämnden inte beviljades medel för flera av de trygghetsskapande åtgärder som nämnden ansökte om. Dessa projekt har dock ändå prioriterats och inrymts inom nämndens långsiktiga plan.

Kontoret fortsätter att anlägga fler och byta ut gamla offentliga toaletter runt om i staden och under 2019 planeras totalt 18 nya toaletter att uppföras och bytas ut. Beräknad utgift 2019 uppgår till 8,1 mnkr.

Trygghetsskapande åtgärder

I kommunfullmäktiges budget för 2019 gavs samtliga nämnder och bolagsstyrelser i uppdrag att inventera behov och initiera investeringar i stadens fysiska miljö som bidrar till ökad trygghet. Sammanlagt ansökte trafikinämnden om 68,3 mnkr från Central medelsreserv för diverse trygghetssatsningar. I samband med kommunstyrelsens beslut om verksamhetsplan respektive tertialprognos 1 beviljades nämnden utökad budget med totalt 13,65 mnkr för upprustning av torgytan vid Husby Centrum, omdaning av Stieg Trenters torg och Brunskogsplan, en ny mötesplats vid Kvarnhagsplan, fasta och rörliga hinder på Skärholmstorget samt trygghetsskapande åtgärder på Magelungens strandpromenad. Prognosen för 2019 uppgår till totalt 16,65 mnkr, vilket innebär att den överskjutande utgiften inryms inom nämndens långsiktiga plan.

I samband med kommunstyrelsens beslut om verksamhetsberättelse 2018 beviljades nämnden även ombudgetering av medel om 12,3 mnkr avseende de trygghetsskapande åtgärder som

redan hade påbörjats, men inte hunnit färdigställas under 2018. Bl. a. har nämnden fått medel ombudgeterade för omdaning av Taxingeplan samt rörliga och fasta trafikhinder vid Bagarmossen Centrum/Lagaplan, Pilottorget och Sibeliusgången.

I samband med tertiälprognos 2 ansöker nämnden om budgetjustering om 1 mnkr avseende fysiska trafikhinder på Wahrendorffsgatan vid Judiska församlingen. Den totala utgiften uppskattas till mellan 5 och 20 mnkr och påverkas av vilken säkerhetsnivå som pollarna kommer att behöva. Eftersom bedömningen angående säkerhetsnivån ännu inte gjorts planeras bara projekteringen till en utgift om 1 mnkr kunna genomföras under 2019.

Vinterväghållning

Ökade utgifter om 0,2 mnkr avser markvärmeanläggningar.

Parkering

Inom verksamhetsområdet ingår medel för uppställningsplatsen i Lunda samt åtgärder inom parkeringsplanen. För verksamhetsområdet beräknas ökade utgifter om 0,8 mnkr.

Parker

Parker och grönområden

Inom verksamhetsområdet ingår den särskilda satsningen Grönare Stockholm, mindre projekt inom kommuncentrala parker samt planering av upprustning av evenemangsplatsen i Kungsträdgården. I prognosen beräknas minskade nettoutgifter om totalt 82,8 mnkr jämfört med justerad budget, huvudsakligen avseende senareläggning av projekt inom Grönare Stockholm och upprustning av Kungsträdgården.

Grönare Stockholm

I nämndens budget ingår en satsning på Grönare Stockholm om sammanlagt 300,0 mnkr under åren 2017-2020, varav 130,0 mnkr ingår i budget 2019. Satsningen innebär att nämnden ska anlägga eller upprusta parker och gröna stråk i ytterstaden i samarbete med berörda stadsdelsnämnder. Inriktningsbeslut och genomförandebeslut har tagits för huvuddelen av de planerade åtgärderna och fortsatt planering och genomförande pågår. Under hösten planeras beslut om genomförande för bl.a. Norra stadsparken i Rinkeby.

I juni invigdes delar i projektet Fagersjö-Farsta och färdigställande av fler större projekt planeras under hösten. Bl. a. beräknas upprustning av Solursparken, ny lekplats i Bandängen, upprustning av parkleken Backen i Östberga, samt utveckling av parkstråket mellan Hässelby torg och Örmängstorget bli klart innan årsskiftet 2019-2020.

Beslut om genomförande av ny stadsdelspark på Vårbergstoppen till en utgift om 60 mnkr togs i kommunfullmäktige i juni. Byggstart planerades till september 2019 men på grund av försenad projektering har upphandling av entreprenör ännu inte genomförts. Preliminärt beräknas genomförandet starta i november om vädret tillåter.

Enligt nuvarande prognos kommer en del av de planerade projekten inom satsningen att pågå även under åren 2021-2022. Prognosen för 2019 uppgår till 60 mnkr netto, vilket innebär att cirka 70,0 mnkr av det totala anslaget senareläggs.

Träd

Inom verksamhetsområdet ingår särskilda medel för trädplantering, de beviljade

klimatmedlen för yttlig dagvattenhantering och trädåtgärder inom reinvesteringsprogrammet för gator. För verksamhetsområdet beräknas ökade utgifter om 5,0 mnkr jämfört med justerad budget. Ökade utgifter om 14,5 mnkr som avser omfördelning av medel från verksamhetsområdet gator och trafikordningar vägs delvis upp av minskade utgifter om 9,5 mnkr avseende projektet för växtbäddar i Norrmalm som trafiknämnden tilldelades klimatmedel för i år. På grund av att entreprenören inte kunde åta sig jobbet kommer detta projekt att genomföras 2020 och en ny ansökan om klimatmedel planeras i samband med verksamhetsplanen för 2020.

Ofördelade medel och nedrundning

I verksamhetsplanen för 2019 ingick ofördelade medel om 37,8 mnkr. Under året har medlen kunnat fördelas till bl.a. extra reinvesteringsåtgärder för kollektivresenärer och gångtrafikanter, belysningsåtgärder, samt cykelprojektet Krossgatan-Liljeörnsgränd. Till följd av vissa kvarvarande prognososäkerheter återstår en erfarenhetsmässig nedrundning om 30,3 mnkr.

Omslutningsförändringar

Kontoret föreslår att nämnden begär omslutningsförändring inom driftbudgeten med ökade kostnader och intäkter om sammanlagt 11,5 mnkr. Omslutningsförändringen avser främst ökade kostnader och intäkter för uppdrag och försäljning av verksamhet till exploateringskontoret.

Budgetjusteringar

Medel för trygghetsskapande åtgärder

Kontoret föreslår att trafiknämnden godkänner begäran om budgetjustering om totalt 2,4 mnkr 2019 avseende installation av pollare vid Judiska församlingen och förberedande arbeten för uppsättning av övervakningskameror. Dessa åtgärder beskrivs närmare i bilaga 5.

Analys av balansräkning

Se bilaga 6.

Övrigt

Uppföljning av intern kontroll

Nämndens internkontrollgranskningar pågår enligt fastställd internkontrollplan. Inom ramen för fakturakontrollprocessen har drygt 200 leverantörsfakturer granskats. Inga väsentliga avvikelser har noterats. I de fall brister förekommer informeras leverantörerna om kontorets krav på fakturainnehåll samtidigt som leverantören ombeds att komplettera fakturan. Inom granskningsområdet ”arbete mot oegentligheter” har det vid en enhet kontrollerats om det föreligger några jävsförhållanden gentemot upphandlade leverantörer. Bedömningen är att jäv inte förekommer. Kontrollen av dessa två granskningsområden fortsätter under hösten. Kontroll av intäkts-/kundfaktureringsprocessen har nyligen påbörjats. Under hösten kommer den interna kontrollen i tillståndsprocessen och informationssäkerhetsprocessen att kontrolleras och bedömas.